

**«БЕКІТІЛГЕН»
Жалғыз қатысушының шешімімен**

2026 жылғы 20 шілдеде

«1КРЕДИТ» микроқаржы ұйымы» ЖШС

**МИКРОКРЕДИТТЕР БЕРУ
ҚАҒИДАЛАРЫ**

«1КРЕДИТ» микроқаржы ұйымы» ЖШС

АЛМАТЫ – 2026

Мазмұны

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР	3
2. МИКРОКРЕДИТТЕРДІ ҰСЫНУДЫҢ ШЕКТІ СОМАЛАРЫ МЕН МЕРЗІМДЕРІ	5
3. БЕРІЛЕТІН МИКРОКРЕДИТТЕР БОЙЫНША СЫЙАҚЫ МӨЛШЕРЛЕМЕЛЕРІНІҢ ШЕКТІ МӨЛШЕРЛЕРІ.....	5
4. МІНДЕТТЕМЕЛЕРДІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУГЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР	5
5. МИКРОКРЕДИТ БЕРУ ТУРАЛЫ ШЕШІМ ҚАБЫЛДАУ МЕРЗІМДЕРІ	6
6. МИКРОКРЕДИТТЕРДІ ҰСЫНУ ҮДЕРІСІНДЕ ТУЫНДАЙТЫН КЛИЕНТТЕРДІҢ ӨТІНІШТЕРІН ҚАРАУ ТӘРТІБІ..	6
7. МИКРОҚАРЖЫ ҰЙЫМЫ МЕН ОНЫҢ КЛИЕНТТЕРІНІҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ	8
8. МИКРОКРЕДИТТЕР БЕРУГЕ БАЙЛАНЫСТЫ ҚАРЖЫ ӨНІМДЕРІН ҰСЫНУ ТАЛАПТАРЫ	12
9. МИКРОКРЕДИТ БЕРУ ТУРАЛЫ ШАРТТЫ ЖАСАСУ, ӨЗГЕРТУ ЖӘНЕ БҰЗУ ТӘРТІБІ МЕН МЕРЗІМДЕРІ	13
9-2. ЭЛЕКТРОНДЫҚ НЫСАНДА МИКРОКРЕДИТ БЕРУ ТУРАЛЫ ШАРТТЫ ЖАСАСУ, ӨЗГЕРТУ ЖӘНЕ БҰЗУ ТӘРТІБІ МЕН МЕРЗІМДЕРІ	16
10. МІНДЕТТЕМЕЛЕРДІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ТӘСІЛІНЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР	19
11. МИКРОКРЕДИТТІ ҰСЫНУ ЖӘНЕ ӨТЕУ ТӘРТІБІ	19
12. ТӨЛЕМ ҚАБІЛЕТСІЗ ҚАРЫЗ АЛУШЫМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ЖАСАУ ТӘРТІБІ, СОНЫҢ ІШІНДЕ КЕПІЛ НЫСАНАСЫНА ӨНДІРІП АЛУ РӘСІМДЕРІ	19
13. КЛИЕНТТЕРМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУ ТӘРТІБІ	20
13-2. ЖАЗБАША НЫСАНДА МИКРОКРЕДИТТЕРДІ ҰСЫНУ КЕЗІНДЕ АҚПАРАТТЫ АШУ ЖӘНЕ КЛИЕНТТЕРГЕ КЕҢЕС БЕРУ ТӘРТІБІ	21
13-3. ЭЛЕКТРОНДЫҚ ТӘСІЛМЕН МИКРОКРЕДИТТЕРДІ ҰСЫНУ КЕЗІНДЕ АҚПАРАТТЫ АШУ ЖӘНЕ КЛИЕНТТЕРГЕ КЕҢЕС БЕРУ ТӘРТІБІ.....	22
14. ҰЙЫМ МЕН ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТТЕРІН ТҰТЫНУШЫ АРАСЫНДАҒЫ КЕЛІСПЕУШІЛІКТЕРДІ РЕТТЕУ ТӘРТІБІ.....	23
15. МҮГЕДЕКТІГІ БАР АДАМДАРҒА ЖӘНЕ ХАЛЫҚТЫҢ ҰТҚЫР ҚОЗҒАЛАТЫН ТОПТАРЫНА ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ ТӘРТІБІ.....	24
16. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР.....	25

МИКРОКРЕДИТТЕР БЕРУ ҚАҒИДАЛАРЫ

«1КРЕДИТ» микроқаржы ұйымы» ЖШС

«1КРЕДИТ» микроқаржы ұйымы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі (бұдан әрі – Кредитор немесе МҚҰ) өз қызметін Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне, «Микроқаржылық қызмет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі – Заң), Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2026 жылғы 15 мамырдағы № 92 «Микроқаржылық қызметті жүзеге асыруға қойылатын талаптарды бекіту туралы» қаулысына (бұдан әрі – Талаптар), микрокредиттер беруді реттейтін Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне, сондай-ақ МҚҰ-ның ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес жүзеге асырады.

Осы Микрокредиттер беру қағидалары микрокредиттер беруді ұйымдастыру тәртібі мен рәсімдерін (бұдан әрі – Қағидалар), оның ішінде микрокредиттер берудің негізгі қағида-тарын айқындайды және микроқаржы ұйымы құрылған күннен бастап қолданылатын кезеңге таралады.

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

- 1.1. Кредитордың клиенттермен (Қарыз алушылармен/Қоса қарыз алушылармен/Кепілгерлермен) қарыз операцияларын жүзеге асыру кезіндегі қатынастары Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және осы Қағидаларға сәйкес жасалатын Шарттар негізінде құрылады.
- 1.2. Қазақстан Республикасының резиденттері болып табылатын заңды және жеке тұлғалар Қарыз алушылар бола алады.
- 1.3. Микрокредиттер ұлттық валютада (теңгемен) ақылылық, мерзімділік, қайтарымдылық, қамтамасыз етілу (ол болған кезде) және нысаналы мақсат шарттарымен беріледі.
 - Ақылылық мөлшері Шартта айқындалатын сыйақы (жылдық есеппен көрсетілген пайыз) түрінде белгіленеді. Микрокредит беруге байланысты және заңға қайшы әрекеттер болып табылмайтын сыйақы мен өзге де төлемдерді Кредитор микрокредит берілген кезде немесе одан кейін алады.
 - Мерзімділік микрокредит беру мерзімімен (айлармен) айқындалады.
 - Қайтарымдылық микрокредит сомасының сыйақымен бірге Шарттың ажырамас бөлігі болып табылатын Микрокредитті өтеу кестесінде айқындалған мерзімде Кредиторға қайтарылуға тиіс екенін білдіреді.
 - Микрокредиттің қамтамасыз етілуі жылжымайтын және жылжымалы мүлік кепілімен, кепілдіктермен, кепілгерліктермен немесе Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген өзге де тәсілдермен қамтамасыз етіледі. Қамтамасыз ету құны микрокредитті толық өтеуге жеткіліксіз болған кезде қамтамасыз етудің екі немесе одан да көп түрін пайдалануға жол беріледі. Қарыз алушымен тең дәрежеде ортақ жауапкершілік атқаратын бір немесе бірнеше Қоса қарыз алушының қатысуына жол беріледі.
- 1.4. Осы МҚҰ-ның Микрокредиттер беру қағидалары МҚҰ-ның интернет-ресурсында жалпыға қолжетімді түрде орналастырылады, сондай-ақ МҚҰ кеңсесінде шарт жасасатын клиенттердің танысуы үшін кеңседе болады.
- 1.5. Осы Қағидалармен танысқаннан кейін және микрокредит алуға өтінім бергенге дейін Клиент микрокредит беру мәселелері мен талаптары бойынша толық консультация ала алады.
- 1.6. Шарт жөніндегі ақпарат Қазақстан Республикасының кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы заңнамасында айқындалған талаптармен мемлекеттік қатысуы бар кредиттік бюроға міндетті түрде беріледі.

1.7. Осы Қағидаларда мынадай терминдер мен ұғымдар пайдаланылады:

аутентификация – клиенттің, электрондық хабарламалардың және микрокредит беру үшін қажетті өзге де құжаттардың, оның ішінде құжаттардың электрондық көшірмелерінің түпнұсқалығын, сондай-ақ клиентті және оның ерік білдіруінің мазмұнын тексеру рәсімі;

биометриялық сәйкестендіру – клиенттің физиологиялық және биологиялық ерекшеліктері негізінде оның микрокредитті электрондық тәсілмен алу құқығын бірмәнді растау мақсатында жеке басын анықтау рәсімі;

электрондық құжаттың қағаз көшірмесі – электрондық түпнұсқадан ақпаратты (деректемелерді) шығару арқылы қағаз жеткізгіште алынған, электрондық құжат түпнұсқасының ақпаратын және оның барлық деректемелерін немесе олардың бір бөлігін толық жаңғыртатын әрі осы құжатты куәландыруға өкілеттігі бар тұлға куәландырған құжат;

кепілгер – микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелердің орындалуы үшін Қарыз алушымен бірге МҚҰ алдында ортақ жауапкершілікті өзіне қабылдайтын жеке немесе заңды тұлға, жеке кәсіпкер;

МҚҰ клиенттерінің қаржылық сауаттылығы жөніндегі ақпараттық материал – клиенттерде бюджетті жоспарлау, жауапты қарыз алу, қаржылық жүктемені бағалау және дербес деректерді қорғау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған ұсынымдар мен мәліметтерді қамтитын Микрокредиттер беру қағидаларына қосымша (№1 қосымша);

қарыз алушы – МҚҰ-мен микрокредит беру туралы шарт немесе кредиттік желіні ұсыну (ашу) туралы келісім жасасқан жеке тұлға немесе жеке кәсіпкер;

кепіл беруші – микрокредит бойынша міндеттемелерді қамтамасыз ету үшін өз мүлкін (жылжымайтын мүлікті, автокөлікті, бағалы қағаздарды) кепілге беретін жеке немесе заңды тұлға. Кепіл беруші ретінде Қарыз алушының өзі не мүліктің меншік иесі болып табылатын үшінші тұлға әрекет етеді және борыш қайтарылмаған жағдайда МҚҰ алдында жауап береді;

клиент – микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйыммен микрокредит беру туралы шарт жасасқан не микрокредит алуға өтініш берген (беруге ниеттенген) жеке немесе заңды тұлға;

борыш жүктемесінің коэффициенті – Қарыз алушының қаржы ұйымдарындағы барлық өтелмеген микрокредиттері мен қарыздары бойынша ай сайынғы төлемдер сомасының, оның ішінде барлық өтелмеген микрокредиттер мен қарыздар бойынша мерзімі өткен төлемдер сомасының және Қарыз алушының жаңа берешегі бойынша туындайтын орташа айлық төлемінің Қарыз алушының соңғы алты айдағы орташа айлық кірісіне арақатынасы;

кредиттік досье – Кредиттік менеджер өтінімді қабылдаған кезден бастап Қарыз алушының берілген микрокредит бойынша МҚҰ алдындағы міндеттемелері тоқтатылған кезге дейін Қазақстан Республикасының заңнамасы мен МҚҰ-ның ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес әрбір Қарыз алушы бойынша жеке қалыптастырылатын құжаттар топтамасы;

кредиттік комитет – тиісті өкілеттіктер шегінде МҚҰ-ның кредиттік қызметі бойынша шешімдер қабылдауға уәкілетті МҚҰ-ның алқалы органы;

кредиттік менеджер – жобаны сараптауға, микрокредит беруге, оны сүйемелдеуге және мониторинг жүргізуге жауапты, функциясына микрокредит беру жөніндегі мәмілені сүйемелдеу кіретін МҚҰ қызметкері;

электрондық құжаттың түпнұсқасы – бастапқыда электрондық құжат форматында қалыптастырылған және куәландырылған (қол қойылған), қағаз түріндегі бастапқы түпнұсқасы жоқ құжат;

тұтынушылық микрокредит – жылжымайтын мүлік ипотекасымен қамтамасыз етілген микрокредит болып табылмайтын, жеке тұлғаға тауарлар, жұмыстар, көрсетілетін қызметтер сатып алуға және (немесе) кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырумен байланысты емес өзге де мақсаттарға берілетін микрокредит;

сәйкестендіру деректерімен алмасу орталығы (СДАО) – клиенттерді сәйкестендіру рәсімдерін жүргізу үшін қолжетімді көздерден алынған клиент деректерімен алмасу бойынша қаржы ұйымдарымен өзара іс-қимылды қамтамасыз ететін банкаралық ақша аудару жүйесінің операциялық орталығы.

2.2. Микрокредит берудің шекті мерзімі – микрокредит мерзімін қайта құрылымдау мен ұзартуды есепке алмағанда 7 жыл.

3.3. ең жоғары мөлшерлеме – 46 (қырық алты) %.

4.5. Кепіл беруші мүлікті микрокредитті қамтамасыз етуге берген кезде мүліктің нарықтық құны мен өтімділігі міндетті түрде ескеріледі. Ұсынылған мүлік үшінші тұлғалардың құқықтық талаптарынан бос болуға тиіс. Қамтамасыз етуге қабылданатын кепілдегі жылжымайтын мүлік қалыпты техникалық жағдайда болуы, авариялық және

(немесе) өрт-жарылыс қауіпті жағдайда болмауы және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамалық актілерінде белгіленген барлық талаптар мен нормаларға сәйкес келуі тиіс.

4.6. Кепіл тиісті Шарттың негізінде туындайды. Кепіл туралы шартта кепіл нысанасы, кепілмен қамтамасыз етілетін міндеттеменің мәні, мөлшері немесе ең жоғары сомасы және орындалу мерзімі көрсетілуге тиіс. Кепіл нысанасы жылжымайтын немесе жылжымалы мүлік болған жағдайда, кепіл туралы шартта оның бағалау құны көрсетіледі.

4.7. Кепіл туралы шартта кепілге салынған мүліктің қай тараптың иелігінде қалатыны және оны пайдалануға жол берілетіні де көрсетілуге тиіс.

4.8. Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда мемлекеттік тіркеуге жататын мүлік кепілі жылжымалы немесе жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеуді жүзеге асыратын органда тіркелуге тиіс.

4.9. Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда Кепіл берушіге кепілге берілген мүлікті сақтандыру міндеті жүктелуі мүмкін.

4.10. Кредитордың алғашқы талабы бойынша оның өкілдерін Кепіл нысанасының сақталуын тексеру мақсатында Кепіл нысанасына жіберуге және оларға Кепіл нысанасына мониторинг жүргізу үшін қажетті құжаттарды ұсынуға;

4.11. Клиент/Кепіл беруші өзі беретін Кепіл нысанасының жеке меншік құқығында өзіне тиесілі екеніне, үшінші тұлғалардың құқықтарынан (талаптарынан) бос екеніне, атап айтқанда ортақ меншік құқығының нысанасы болып табылмайтынына, кепілге берілмегеніне, тыйым салынбағанына, үшінші тұлғаларға өзге тәсілмен иеліктен шығарылмағанына, сондай-ақ осы Шарттың бүкіл қолданылу мерзімі ішінде заңдық және іс жүзіндегі ауыртпалықтар салынбайтынына (осы Шартқа сәйкес салынатын ауыртпалықтарды қоспағанда) және оған өндіріп алуды қолдануға жол берілетініне кепілдік береді. Кепіл беруші осы Шартты жасасу және орындау үшін барлық жеткілікті әрі қажетті рұқсаттардың, келісімдердің, шешімдер мен санкциялардың бар екеніне де кепілдік береді және растайды.

5. МИКРОКРЕДИТ БЕРУ ТУРАЛЫ ШЕШІМ ҚАБЫЛДАУ МЕРЗІМДЕРІ

5.1. Микрокредит беру туралы шешім қабылдаудың шекті мерзімі – Клиент-өтініш беруші қажетті құжаттардың толық топтамасын ұсынған күннен бастап он жұмыс күні ішінде.

6. МИКРОКРЕДИТТЕР БЕРУ ПРОЦЕСІНДЕ ТУЫНДАЙТЫН КЛИЕНТТЕРДІҢ ӨТІНІШТЕРІН ҚАРАУ ТӘРТІБІ

6.1. МҚҰ клиенттердің мынадай өтініштерімен жұмыс жүргізеді:

1) қолма-қол тапсырылған, пошта байланысы арқылы, электрондық поштаға және МҚҰ-ның ақпараттандыру объектілері арқылы келіп түскен жазбаша өтініштермен;

2) телефон арқылы және клиент МҚҰ кеңсесіне тікелей келген кезде келіп түскен ауызша өтініштермен.

6.2. Клиенттердің жазбаша өтініштері МҚҰ-ның ішкі құжаттарына сәйкес деректемелерді қамтитын жазбаша өтініштерді тіркеу журналында тіркеледі.

6.3. Клиентке қолма-қол тапсырылған қағаз жеткізгіштегі жазбаша өтінішінің қабылданғанын растайтын құжат беріледі не өтініштің көшірмесіне тиісті белгі қойылады. Өтініштерді қабылдаудан бас тартуға жол берілмейді.

6.4. МҚҰ-ға ауызша нысанда (телефон арқылы немесе клиент кеңсеге жеке келген кезде) келіп түскен өтініштер дереу қаралады және мүмкіндік болған жағдайда ауызша өтінішке жауап бірден беріледі. Телефон арқылы келіп түскен ауызша өтініштер міндетті түрде тіркеледі. Әңгімелесулердің аудиожазбасы жүргізілген жағдайда, қаржылық қызметтерді тұтынушы бұл туралы әңгімелесудің басында алдын ала хабардар етіледі.

6.5. Егер ауызша өтінішті дереу шешу мүмкін болмаса, клиент оны жазбаша нысанда баяндайды және ол жазбаша өтініш ретінде қаралады. Клиентке жауап алу үшін қажетті рәсімдер мен мұндай өтініштерді қарау мерзімдері түсіндіріледі.

6.6. Интернет-ресурстағы және (немесе) мобильді қосымшадағы нақты уақыт режиміндегі хабар алмасу жүйесі арқылы жіберілген және (немесе) МҚҰ-да тіркелген абоненттік нөмірлерге келіп түскен хабарламалар қаржылық қызметтерді тұтынушылардың өтініштері деп танылмайды және ақпараттық сипаттағы сұрау салулар ретінде қаралады. Бұл ретте МҚҰ қаржылық қызметтерді тұтынушыға Талаптарға сәйкес өтініш беру тәртібі туралы хабарлайды.

6.7. МҚҰ-ның уәкілетті тұлғалары ұйымның атқарушы органы басшысы бекіткен қабылдау кестесіне сәйкес жеке тұлғаларды және заңды тұлғалардың өкілдерін айына кемінде бір рет жеке қабылдайды.

6.8. Егер өтінішті МҚҰ-ның уәкілетті тұлғасы жеке қабылдау кезінде шешу мүмкін болмаса және ол қосымша пысықтауды талап етсе, қаржылық қызметтерді тұтынушы өтінішті жазбаша нысанда ресімдейді және ол жазбаша өтініш ретінде қаралады. Ұсынылған ақпарат жеткіліксіз болған жағдайда МҚҰ өтінішті қарау барысында клиенттен қосымша құжаттар мен мәліметтерді сұратады.

6.9. Клиенттің өтінішін қарау мерзімі өтініш МҚҰ-ға келіп түскен күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен аспайды.

6.10. Өтінішті дұрыс қарау үшін маңызы бар нақты мән-жайларды анықтау қажет болған жағдайда, өтінішті қарау мерзімі осындай шешімдерді қабылдауға уәкілетті МҚҰ органының жазбаша шешімі бойынша 15 (он бес) жұмыс күніне ұзартылады. Клиент қарау мерзімінің ұзартылғаны туралы мерзім ұзартылған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде хабардар етіледі.

6.11. МҚҰ жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін объективті, жан-жақты әрі уақтылы қарауды қамтамасыз етеді, клиенттерге олардың өтініштерін қарау нәтижелері және қабылданған шаралар туралы хабарлайды.

6.12. Өтінішті қарау нәтижелері туралы клиентке жазбаша жауап қазақ тілінде немесе өтініш берілген тілде беріледі және клиент баяндаған әрбір өтінішке, талапқа, өтінішхатқа, ұсынымға және өзге де мәселеге Қазақстан Республикасының тиісті заңнамалық нормаларына, МҚҰ-ның ішкі құжаттарына, қаралатын мәселеге қатысы бар шарттарға және мәселенің нақты мән-жайларына сілтеме жасай отырып, негізделген және дәлелді уәждерді, сондай-ақ қабылданған шешімге шағым жасау құқығының түсіндірмесін қамтиды.

6.13. Клиенттің өтініші мынадай жағдайларда қараусыз қалдырылады:

- 1) өтініште жауап жіберілуге тиіс мекенжай көрсетілмесе;
- 2) өтініште өтініш берушінің тегі, аты, әкесінің аты (жеке басын куәландыратын құжатта көрсетілген болса) және жеке сәйкестендіру нөмірі не өтініш беруші заңды тұлғаның толық атауы мен бизнес-сәйкестендіру нөмірі көрсетілмесе;
- 3) өтініште әдепсіз немесе қорлайтын сөздер, микроқаржы ұйымының мүлкіне, микроқаржы ұйымы қызметкерінің және (немесе) оның отбасы мүшелерінің өміріне, денсаулығына және мүлкіне қатер төндіретін мазмұн болса;
- 4) өтініш мәтінін оқу мүмкін болмаса;
- 5) өтінішті уәкілетті емес тұлға берсе.

6.14. Клиенттің өтініші негізді және заңды болған жағдайда микроқаржы ұйымы бұзушылықты жою және клиенттің құқықтары мен заңды мүдделерін қалпына келтіру туралы шешім қабылдайды.

6.15. Жазбаша өтінішке жауапқа МҚҰ-ның уәкілетті тұлғасы қол қояды.

6.16. Жазбаша өтінішке жауап клиентке микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен беріледі.

Жауап клиентке мына тәсілдердің бірімен жіберілсе, ол жеткізілді деп есептеледі:

- 1) микрокредит беру туралы шартта немесе клиенттің өтінішінде көрсетілген тұрғылықты жері бойынша табыс етілгені туралы хабарламасы бар тапсырысты хатпен, оның ішінде көрсетілген мекенжайда тұратын Қарыз алушы отбасының кәмелетке толған мүшелерінің бірі алған жағдайда;
- 2) микрокредит беру туралы шартта немесе клиенттің өтінішінде көрсетілген

электрондық пошта мекенжайына;

- 3) жауаптың мәтіні бар SMS-хабарлама немесе push-хабарлама не жауаптың толық мәтіні орналастырылған интернет-ресурсқа сілтеме жіберу арқылы;
- 4) микрокредит беру туралы шартта көзделген және клиенттің жауапты алғанын тіркеуді қамтамасыз ететін өзге де байланыс құралдарын пайдалану арқылы.

Клиент (оның уәкілетті өкілі) МҚҰ-ға келген кезде, осы тармақта көзделген тәсілдермен жеткізілген жауапты қоспағанда, жауап жеке өзіне қол қойғызып тапсырылады, бұл туралы жазбаша өтініштерді тіркеу журналында белгі қойылады.

Жауап адресатқа немесе алушыға табыс ету мүмкін болмағаны туралы белгімен қайтарылған не оны қабылдаудан бас тартылған жағдайда, жауап тиісінше берілді деп есептеледі.

6.17. МҚҰ келіп түскен өтініштердің мынадай мүмкіндіктерді қамтамасыз ететін жіктеуішін жүргізеді:

- 1) барлық жазбаша өтініштерді тіркеуді;
- 2) өтініш бойынша негізгі ақпаратты есепке алуды;
- 3) микрокредиттер беру процесінде келіп түскен қаржылық қызметтерді тұтынушылардың өтініштерін қараудың ішкі тәртібінің талаптарына сәйкес өтініштерді жіктеуді;

- 4) ақпаратты кемінде 5 (бес) жыл сақтауды.

6.18. Өтініш бойынша негізгі ақпарат мыналарды қамтиды:

- 1) өтініштің тіркеу нөмірі мен күнін;
- 2) қаржылық қызметтерді тұтынушының (оның өкілінің) жеке сәйкестендіру нөмірін немесе бизнес-сәйкестендіру нөмірін және өтініште көрсетілген жағдайда байланыс деректерін;
- 3) өтініште көрсетілген жағдайда демографиялық деректерді (жынысы, жасы, өңірі);
- 4) өтініштің келіп түсу арнасын;
- 5) кредиттік өнімнің түрін;
- 6) мәселенің жіктеуішін;
- 7) өтініштің нысанасы мен сипаттамасын;
- 8) жауапты қызметкерлер туралы мәліметтерді;
- 9) өтініш бойынша қабылданған шешімді.

7. МИКРОҚАРЖЫ ҰЙЫМЫ МЕН ОНЫҢ КЛИЕНТІНІҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ, ОЛАРДЫҢ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

7.1. Микроқаржы ұйымының құқығы:

- 1) Заңның 9-бабының 4 және 5-тармақтарында көзделген тұлғаға микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықты (талап ету құқығын) беруге;
- 2) микрокредит беру туралы шартты жасасу және ол бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету үшін, микрокредиттер беру қағидаларында көзделген Қарыз алушыдан (Өтініш берушіден) қажетті құжаттар мен мәліметтерді сұратуға;
- 3) Қарыз алушының өтініші бойынша екінші деңгейдегі банктер арқылы тауарлардың, жұмыстардың немесе көрсетілетін қызметтердің ақысын төлеу мақсатында микрокредит қаражатын үшінші тұлғаға аударуға;
- 4) Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында және микрокредит беру туралы шартта көзделген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға құқылы.

7.2. Микроқаржы ұйымы міндетті:

- 1) орналасқан жері немесе атауы өзгерген жағдайда бұл туралы өзгерістер енгізілген күннен бастап күнтізбелік отыз күннен кешіктірмей уәкілетті органды, сондай-ақ Қарыз алушыларды (Өтініш берушілерді):

микроқаржы ұйымы орналасқан жер бойынша қазақ және орыс тілдерінде шығатын екі мерзімді баспасөз басылымында тиісті ақпаратты жариялау арқылы;

жеке тұлға болып табылатын Қарыз алушының (Өтініш берушінің) заңды мекенжайына және заңды тұлға болып табылатын Қарыз алушының (Өтініш берушінің)

орналасқан жері бойынша;

не әрбір Қарыз алушыны (Өтініш берушіні) жазбаша хабардар ету арқылы хабарлауға;

2) қатысушылардың (акционерлердің) құрамы өзгерген жағдайда мұндай өзгеріс болған күннен бастап күнтізбелік он күннен кешіктірмей бұл туралы және қатысушылардың (акционерлердің) Заңның 14-бабының 6-тармағында белгіленген талаптарға сәйкестігі туралы уәкілетті органды жазбаша хабардар етуге;

3) микрокредиттер беру қағидаларының көшірмесін Қарыз алушының (Өтініш берушінің) танысуына және көруіне қолжетімді жерде орналастыруға, сондай-ақ микроқаржы ұйымының интернет-ресурсы болған жағдайда оны сол интернет-ресурста жариялауға;

4) Өтініш берушіге микрокредитті алуына, оған қызмет көрсетуге және микрокредитті өтеуге (қайтаруға) байланысты төлемдер туралы толық әрі анық ақпарат беруге;

5) микрокредит беру туралы шарт жасалғанға дейін Өтініш берушіге танысу және микрокредитті өтеу әдісін таңдау үшін әртүрлі әдістермен есептелген микрокредитті өтеу кестелерінің жобаларын ұсынуға.

Қарыз алушыға міндетті түрде жеке тұлғаларға микроқаржы ұйымдары беретін микрокредиттер бойынша тұрақты төлемдерді есептеу әдістемелеріне және осындай микрокредиттер бойынша сыйақыны есептеу үшін қолданылатын уақытша базаларға сәйкес есептелген микрокредитті өтеу кестелерінің жобалары ұсынылуға тиіс.

6) «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес қаржылық мониторинг жөніндегі уәкілетті органға мәліметтер ұсынуға;

7) микрокредит беру құпиясын сақтауға;

8) берілген микрокредиттер бойынша активтер мен шартты міндеттемелерді жіктеуді жүзеге асыруға және уәкілетті органның бюджетке салықтар мен басқа да міндетті төлемдердің түсуін қамтамасыз ету саласындағы басшылықты жүзеге асыратын мемлекеттік органмен келісу бойынша бекіткен қағидаларына сәйкес олар бойынша провизияларды (резервтерді) қалыптастыруға;

9) уәкілетті орган белгілеген пруденциялық нормативтерді, сондай-ақ сақталуы міндетті өзге де нормалар мен лимиттерді және оларды есептеу әдістемесін сақтауға;

10) уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленген микроқаржы ұйымы Қарыз алушысының борыштық жүктеме коэффициентін есептеу тәртібі мен оның шекті мәнін сақтауға;

11) Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне қаржылық және өзге де есептілікті ұсынуға;

12) Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне пруденциялық нормативтердің және сақталуы міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің орындалуы туралы есептілікті ұсынуға;

13) уәкілетті орган анықтаған Қазақстан Республикасы заңнамасының бұзушылықтарын жоюға;

14) «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларда микрокредит беруден бас тартуға;

15) микрокредит беру туралы шарт бойынша мерзімді әскери қызметтің әскери қызметшілеріне уәкілетті орган айқындаған тәртіппен, микрокредит бойынша сыйақы есептемей, негізгі борыш пен сыйақы бойынша төлемдерді мерзімді әскери қызмет өткеру кезеңін және ол аяқталғаннан кейінгі 60 (алпыс) күнді қамтитын мерзімге кейінге қалдыруды ұсынуға.

Мерзімді әскери қызметке шақырылған әскери қызметшілер, олардың әскери

қызметтен босатылуы, микрокредиттің болуы немесе болмауы, сондай-ақ ол бойынша төлемді кейінге қалдырудың берілуі туралы мәліметтермен алмасу мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелері мен кредиттік бюролардың өзара іс-қимылын қамтамасыз ету арқылы Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігімен келісу бойынша уәкілетті орган айқындаған тәртіппен жүзеге асырылады.

Осы тармақтың екінші бөлігінде көзделген жағдайларда дербес деректерді жинау, өңдеу және пайдалану Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

16) Қазақстан Республикасының Заңында және өзге де заңнамасында белгіленген өзге де талаптарды сақтауға.

7.3. Микроқаржы ұйымының құқығы жоқ:

1) сыйақы мөлшерлемелерін (оларды төмендету жағдайларын қоспағанда) және (немесе) микрокредитті өтеу тәсілі мен әдісін біржақты тәртіппен өзгертуге;

2) банктік қарыз және (немесе) микрокредит бойынша тоқсан күнтізбелік күннен астам мерзімі өткен берешегі бар жеке тұлғаға кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес микрокредит беруге.

Осы тармақшада белгіленген талап жеке тұлғаның кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруына байланысты емес банктік қарызын және (немесе) микрокредитін неғұрлым қолайлы талаптармен өтеу мақсатында берілетін микрокредиттерге қолданылмайды. Мұндай талаптар:

сыйақы мөлшерлемесін төмендетуді;

және (немесе) мерзімдік төлемдердің мөлшерін азайтуды;

және (немесе) тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) азайтуды немесе толық алып тастауды көздейді.

Сондай-ақ бұл талап міндетті мемлекеттік тіркеуге жатпайтын жылжымалы мүлікті кепілге қою арқылы ломбардтар беретін микрокредиттерге қолданылмайды;

3) микрокредит беру туралы шешім қабылданғанға дейін микроқаржы ұйымы алған кредиттік есепте жеке тұлғаның микрокредит алудан ерікті түрде бас тартуды белгілегені туралы ақпарат болған жағдайда, оған микрокредит беруге;

4) уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленген тәртіппен алынуға тиіс жұбайының (зайыбының) келісімін алмай, тіркелуге жататын мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген тұтынушылық микрокредитті жеке тұлғаға беруге.

Жұбайының (зайыбының) келісімі талап етілетін тұтынушылық микрокредиттің ең төменгі мөлшері уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісімен айқындалады.

5) кредиттік есепте бұрын алынған микрокредиттер және (немесе) банктік қарыздар туралы ақпарат жоқ жеке тұлғамен, оның МҚҰ-да жеке қатысуынсыз, мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген тұтынушылық микрокредит беру туралы шарт жасасуға.

Жеке тұлғаның міндетті түрде жеке қатысуымен жасалуға тиіс тұтынушылық микрокредит беру туралы шарт бойынша микрокредиттің ең төменгі мөлшері Заңның 4-бабының 3-тармағында көрсетілген уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісімен айқындалады.

6) Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінде, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарында мерзімді әскери қызмет өткеру кезеңінде, егер микроқаржы ұйымы микрокредит беру туралы шешім қабылдағанға дейін алған кредиттік есепте әскери қызметшінің мерзімді әскери қызметке шақырылғаны туралы ақпарат болса, мұндай әскери қызметшілерге микрокредит беруге.

7) Қазақстан Республикасының азаматына Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасы азаматтарының төлем қабілеттілігін қалпына келтіру және банкроттығы туралы» Заңында көзделген тәртіппен соттан тыс банкроттық рәсімі немесе сот банкроттығы рәсімі аяқталғаны туралы хабарландыру жарияланған күннен бастап бес жыл ішінде микрокредит беруге, сондай-ақ осындай тұлғалардан микрокредит беру туралы шарттар бойынша кепіл, кепілдік және кепілгерлік түріндегі қамтамасыз етуді қабылдауға.

8) МҚҰ-ға жеке тұлғамен интернет арқылы микрокредит беру туралы шартты оның биометриялық сәйкестендіруін жүргізбей жасасуға тыйым салынады. Биометриялық сәйкестендіруді жүргізу тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

Егер МҚҰ осы тармақтың бірінші бөлігінде белгіленген талапты сақтамай, жеке тұлғамен интернет арқылы микрокредит беру туралы шарт жасасқан жағдайда, микроқаржы ұйымының мұндай микрокредит бойынша міндеттемелердің орындалуын талап етуге құқығы жоқ және мұндай микрокредиттің берілгені анықталған күннен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірмей Заңның тиісті бабының оныншы бөлігінде көзделген шараларды, оның он бірінші бөлігінің талаптарын ескере отырып, қабылдауға міндетті.

9) кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес микрокредит бойынша микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзғаны үшін сыйақы мен тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) қоспағанда, Қарыз алушыдан (Өтініш берушіден) қандай да бір өзге төлемдерді белгілеуге және өндіріп алуға.

10) кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты микрокредит бойынша сыйақы мен тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) қоспағанда, Қарыз алушыдан (Өтініш берушіден) қандай да бір өзге төлемдерді белгілеуге және өндіріп алуға.

11) микрокредит сомасын мерзімінен бұрын толық немесе ішінара қайтарған жеке тұлға болып табылатын Қарыз алушыдан микрокредитті мерзімінен бұрын қайтарғаны үшін тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) және өзге де төлемдерді талап етуге.

12) кепілге қойылған мүлікті пайдалануға және оған билік етуге.

13) кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес микрокредит бойынша жеке тұлға болып табылатын Қарыз алушының негізгі борыш және (немесе) сыйақы бойынша кез келген төлемді өтеу жөніндегі міндеттемесін орындау мерзімін өткізіп алудың қатарынан тоқсан күнтізбелік күні өткеннен кейін есептелген сыйақыны және тұрақсыздық айыбын (айыппұлдарды, өсімпұлдарды) төлеуді талап етуге.

Осы тармақшадағы талап, егер микрокредит беру туралы шарт жасалған күні негізгі борыш сомасы толық көлемде мемлекеттік тіркеуге жататын мүлік кепілімен және (немесе) ақша кепілімен қамтамасыз етілген болса, мұндай шарттарға қолданылмайды.

14) кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес, жылжымайтын мүлік ипотекасымен қамтамасыз етілген жеке тұлғаның микрокредиті бойынша негізгі борыш және (немесе) сыйақы бойынша кез келген төлемді өтеу жөніндегі міндеттемесін орындау мерзімін өткізіп алудың қатарынан жүз сексен күнтізбелік күні өткеннен кейін есептелген сыйақыны, сондай-ақ тұрақсыздық айыбын (айыппұлдарды, өсімпұлдарды) төлеуді талап етуге.

15) Қарыз алушыдан микрокредит беру туралы шарт бойынша берешекті өндіріп алу үшін жеке сот орындаушыларымен ынтымақтастықты көздейтін шарттар жасасуға, сондай-ақ «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 12-1-бабының 2-тармағына және (немесе) «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 64-бабының 1-тармағына сәйкес микроқаржы ұйымының үлестес тұлғасы болып табылатын жеке сот орындаушысымен атқарушылық құжатты орындау талаптары туралы келісім (шарт) жасасуға.

16) «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 12-1-бабының 2-тармағына және (немесе) «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 64-бабының 1-тармағына сәйкес микроқаржы ұйымының үлестес тұлғасы болып табылатын нотариусқа нотариаттық іс-әрекеттер жасау үшін жүгінуге.

17) жеке тұлғамен жасалған микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімін оның келісімінсіз және шарт талаптарының сақталуын немесе жақсартылуын қамтамасыз етпейтін талаптармен ұзартуға.

7.4. Өтініш берушінің құқықтары:

1) микроқаржы ұйымының микрокредиттер беру қағидаларымен және

микрокредиттер беру жөніндегі тарифтерімен танысуға;

2) микрокредитті алуға, оған қызмет көрсетуге және оны өтеуге (қайтаруға) байланысты төлемдер туралы толық әрі анық ақпарат алуға;

3) микрокредит беру туралы шарт жасасудан бас тартуға;

4) микрокредит беру туралы шартты және Қарыз алушының міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз ететін шарттарды жасасу үшін қажетті, микрокредит алу үшін талап етілетін құжаттар тізбесінде, сондай-ақ микрокредит беру туралы шарт бойынша кредиттік досьені қалыптастыру тәртібінде айқындалған құжаттар мен мәліметтерді микроқаржы ұйымына ұсынуға.

Өтініш берушінің осы Заңда және Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында белгіленген өзге де құқықтары мен міндеттері болады.

7.5. Қарыз алушының құқықтары:

1) микроқаржы ұйымының микрокредиттер беру қағидаларымен және микрокредиттер беру жөніндегі тарифтерімен танысуға;

2) алынған микрокредитке микрокредит беру туралы шартта белгіленген тәртіппен және талаптармен билік етуге;

3) Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен өз құқықтарын қорғауға;

4) микрокредит беру туралы шарт бойынша берілген микрокредит сомасын микроқаржы ұйымына мерзімінен бұрын толық немесе ішінара қайтаруға;

5) осы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында және микрокредит беру туралы шартта белгіленген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға.

7.6. Қарыз алушының міндеттері:

1) алынған микрокредитті қайтаруға және ол бойынша сыйақыны микрокредит беру туралы шартта белгіленген мерзімдерде және тәртіппен төлеуге;

2) Заңға сәйкес микроқаржы ұйымы сұратқан құжаттар мен мәліметтерді ұсынуға;

3) Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңнамасында және микроқаржы ұйымымен жасалған шарттарда белгіленген өзге де талаптарды орындауға.

8. МИКРОКРЕДИТТЕР БЕРУГЕ БАЙЛАНЫСТЫ ҚАРЖЫ ӨНІМДЕРІН ҰСЫНУ ТАЛАПТАРЫ, СОНЫҢ ІШІНДЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕРДІ ТҰТЫНУШЫ ҮШІН МИКРОКРЕДИТТІҢ ЖАРАМДЫЛЫҒЫН БАҒАЛАУ ТӘРТІБІ

8.1. Кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес жеке тұлғаға микрокредит берілгенге дейін немесе кредиттік лимит ұлғайтылғанға дейін МҚҰ қаржылық қызметтерді тұтынушы үшін микрокредиттің жарамдылығына бағалау жүргізеді, оған мыналар кіреді:

1) қаржылық қызметтерді тұтынушының төлем қабілеттілігі мен кредиттік тарихын талдау;

2) микрокредит берудің қаржылық қызметтерді тұтынушының қолданыстағы банктік қарыздары мен микрокредиттері бойынша міндеттемелерін орындау қабілетіне ықпалын бағалау;

3) жоғары кредиттік тәуекелдің, мінез-құлық тәуекелінің немесе алаяқтық тәуекелінің белгілерінің болуын бағалау.

Микрокредит жарамсыз деп танылған жағдайда МҚҰ:

4) мұндай микрокредитті қаржылық қызметтерді тұтынушыға ұсынбайды;

5) микрокредит беру туралы өтінімді мақұлдамайды;

6) қолданыстағы микрокредит беру туралы шарт бойынша кредиттік лимитті ұлғайтпайды.

8.2. Микрокредиттің жарамдылығын бағалау мақсатында МҚҰ мынадай ақпаратты (мәліметтерді) сұратады (алады) және талдайды:

1) микрокредит алу мақсаты туралы;

2) микрокредитті пайдаланудың болжамды тәсілі туралы;

- 3) қаржылық қызметтерді тұтынушының борыштық жүктемесінің деңгейі туралы;
- 4) мінез-құлық және өзге де факторлар туралы.

Микрокредиттің жарамдылығын бағалау кезінде МҚҰ қаржылық қызметтерді тұтынушының микрокредит алуға байланысты барлық шығыстарын, оның ішінде қосымша қызметтерге жұмсалатын шығыстарды ескереді, егер мұндай қызметтер микрокредит алудың міндетті шарты болып табылса, оны алу процесінің ажырамас бөлігі ретінде ұсынылса немесе қаржылық қызметтерді тұтынушы үшін сөзсіз қажетті болса.

8.3. МҚҰ микрокредиттің жарамдылығын бағалау кезінде пайдаланылатын ақпараттың дұрыстығы мен толықтығын тексеру үшін шаралар қабылдайды, оның ішінде кредиттік бюролардың деректерін, мемлекеттік ақпараттық жүйелердің мәліметтерін және өзге де қолжетімді ақпарат көздерін пайдаланады.

Микрокредиттің жарамдылығын бағалау тек қаржылық қызметтерді тұтынушының кредиттік тарихының деректеріне ғана негізделмеуге тиіс.

8.4. Жоғары кредиттік тәуекелдің, мінез-құлық тәуекелінің немесе алаяқтық тәуекелінің белгілері болған жағдайда МҚҰ ұйымға қолжетімді ақпарат көздерін пайдалана отырып, қаржылық қызметтерді тұтынушы ұсынған мәліметтерге қосымша тексеру жүргізеді.

9. МИКРОКРЕДИТ БЕРУ ТУРАЛЫ ШАРТТЫ ЖАСАСУ, ӨЗГЕРТУ ЖӘНЕ БҰЗУ ТӘРТІБІ МЕН МЕРЗІМДЕРІ (заңды және жеке тұлғалар үшін)

9.1. Скоринг жүйесі немесе Кредиттік комитет микрокредит беруді мақұлдағаннан кейін және Қарыз алушы шартқа қол қоюға келісім берген жағдайда, микрокредит беру туралы шарт жазбаша нысанда Қарыз алушы мен МҚҰ арасында МҚҰ кеңсесінде мемлекеттік және орыс тілдерінде екі бірдей данада жасалады, оның бір данасы әрбір Тарапқа беріледі.

9.2. Өзінің өмірлік немесе өзге де мән-жайларына байланысты микрокредит беру туралы шартқа жеке өзі қол қоя алмайтын Қарыз алушы – жеке тұлғаның мүддесін білдіретін тұлға микрокредит беру туралы шартқа қол қоюға Қарыз алушы – жеке тұлға берген сенімхатты ұсынады.

9.3. Егер Қарыз алушы заңды тұлға болып табылса, заңды тұлғаның атынан әрекет ететін өкілдің өкілеттігін растайтын құжаттар ұсынылуға тиіс.

9.4. Кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес жеке тұлғамен микрокредит беру туралы шарт жасалғанға дейін МҚҰ қызметкері жеке тұлғаға жазбаша түрде мынадай құжаттарды ұсынады:

- 1) Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын ескере отырып жасалған негізгі ақпараттық құжатты (негізгі ақпараттық құжаттың нысаны осы Қағидалардың №1 қосымшасында берілген);

- 2) қаржылық қызметтерді тұтынушының қалауы бойынша – шарттың жобасын.

Қаржылық қызметтерді тұтынушының көрсетілген құжаттармен танысқаны оның қол қоюымен расталады.

Осы тармақтың бірінші бөлігінде көзделген ақпаратты ұсыну талабы кредиттік желіні ұсыну (ашу) туралы келісімге қолданылмайды.

9.5. Кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес жеке тұлғаға интернет арқылы микрокредит берілген кезде, Қағидалардың 9.4-тармағында көзделген құжаттар қаржылық қызметтерді тұтынушыға цифрлық объектілер арқылы қолжетімді етіледі. Бұл ретте қаржылық қызметтерді тұтынушы көрсетілген құжаттармен танысқанын цифрлық нысанда тиісті белгі қою арқылы міндетті түрде растайды.

9.6. Қаржылық қызметтерді тұтынушы – жеке тұлғаға микрокредит беру туралы шешім қабылданғанға дейін ұйым кредиттік есепте қамтылған ақпаратты төмендегі мәліметтердің болуына қатысты тексереді:

- 1) оның микрокредиттер алудан ерікті түрде бас тартуды белгілегені туралы;
- 2) мерзімді әскери қызметке шақырылғаны туралы;
- 3) бұрын алынған банктік қарыздары және (немесе) микрокредиттері туралы.

9.7. Егер жеке тұлғаның кредиттік есебінде Қағидалардың 9.6-тармағының 1) тармақшасында көрсетілген ақпарат болса, ұйым микрокредит беруден бас тартады.

9.8. Егер жеке тұлғаның кредиттік есебінде Қағидалардың 9.6-тармағының 2) тармақшасында көрсетілген ақпарат болса, ұйым микрокредит беруден бас тартады.

9.9. Мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген тұтынушылық микрокредит беру туралы шартты қаржылық қызметтерді тұтынушы – жеке тұлғамен жасасқанға дейін МҚҰ алаяқтыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі іс-шараларды жүзеге асырады.

9.10. Егер жеке тұлғаның кредиттік есебінде Қағидалардың 9.6-тармағының 3) тармақшасында көрсетілген ақпарат болмаса және шарт жасасу туралы өтініште көрсетілген сома республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің жетпіс бес еселенген мөлшерінен асып кетсе, МҚҰ мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген тұтынушылық микрокредит беру туралы шартты қаржылық қызметтерді тұтынушы – жеке тұлғамен оның ұйымға жеке өзі келуі кезінде және ұйымда берілген жазбаша келісімі негізінде биометриялық аутентификация жүргізілгеннен кейін ғана жасасады.

Осы тармақтың бірінші бөлігінде көзделген талап қаржылық қызметтерді тұтынушы (Қарыз алушы, сатып алушы) растаған тауарларды, жұмыстарды немесе көрсетілетін қызметтерді сатып алу мақсатында тұтынушылық микрокредит сомасы тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатушының (жеткізушінің) банктік шотына аударылатын жағдайларға қолданылмайды.

9.11. МҚҰ мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген тұтынушылық микрокредит беру туралы шартты жиырма бір жасқа толмаған не елу бес жастан асқан қаржылық қызметтерді тұтынушы – жеке тұлғамен осы жеке тұлға Талаптардың 61-тармағына сәйкес ресімделген осындай шартты жасасуға келісім бергеннен кейін ғана жасасады.

9.12. Егер мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген тұтынушылық микрокредиттің сомасы Қағидалардың 9.13-тармағының бірінші және екінші бөліктерінде белгіленген ең төменгі мөлшерден асып кетсе, ұйым Қағидалардың 9.13-тармағында көзделген талаптар орындалғаннан кейін ғана Қарыз алушыға ақша береді.

9.13. МҚҰ интернет арқылы жасалған микрокредит беру туралы шарт негізінде берілетін, мөлшері республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің жетпіс бес және одан да көп еселенген мөлшерін құрайтын, мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген тұтынушылық микрокредит бойынша қаржылық қызметтерді тұтынушыға (Қарыз алушыға) – жеке тұлғаға ақшаны мынадай талаптарды сақтай отырып береді:

1) шартқа қол қойылған сәттен бастап (не тұтынушылық микрокредит сомасын ұлғайту туралы өтініш немесе бұрын жасалған, талаптары бойынша ақша толық көлемде немесе өтініш негізінде бөліп-бөліп берілетін шарт шеңберінде мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген тұтынушылық микрокредит беру туралы өтініш мақұлданған сәттен бастап) жиырма төрт сағат өткеннен кейін ғана;

2) осы тармақтың бірінші бөлігінің 1) тармақшасында көрсетілген мерзім өткеннен кейін Қаржылық қызметтерді тұтынушы (Қарыз алушы) – жеке тұлға Қағидалардың 9.16-тармағына сәйкес ресімделген тұтынушылық микрокредитті алуға келісім бергеннен кейін.

9.14. Егер қаржылық қызметтерді тұтынушыға (Қарыз алушыға) – жеке тұлғаға бір күнтізбелік күн ішінде интернет арқылы бір ұйым бірнеше мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген тұтынушылық микрокредит берсе және олардың жиынтық сомасы осы тармақтың бірінші бөлігінде белгіленген ең төменгі мөлшерден асып кетсе, ұйым осы Қағидалардың 9.13-тармағы бірінші бөлігінің 1) тармақшасында белгіленген талапты сақтайды, сондай-ақ тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау рәсімдеріне сәйкес аталған микрокредиттерде алаяқтық белгілерінің жоқтығын тексереді.

Осы тармақтың бірінші бөлігінің талаптары интернет арқылы жасалған мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген тұтынушылық микрокредит беру туралы шарт бойынша қаржылық қызметтерді тұтынушыға (Қарыз алушыға) ақша беру тәсілі мен орнына

қарамастан, оның ішінде кейіннен қағаз жеткізгіште құжаттарға қол қойылған жағдайларда да қолданылады.

9.15. Егер ұйымның үй-жайында немесе ұйым қызмет көрсететін өзге жерде республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің жетпіс бес және одан да көп еселенген мөлшеріндегі мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген тұтынушылық микрокредит беру туралы шарт жасасу кезінде (не тұтынушылық микрокредит сомасын ұлғайту туралы өтінішті немесе бұрын жасалған шарт шеңберінде мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген тұтынушылық микрокредит беру туралы өтінішті мақұлдау кезінде) Қарыз алушының күмәнді мінез-құлқы анықталса, ұйым қаржылық қызметтерді тұтынушыға (Қарыз алушыға) – жеке тұлғаға ақшаны осы Қағидалардың 9.13-тармағы бірінші бөлігінің 1) тармақшасында және екінші бөлігінде белгіленген талаптарды сақтай отырып береді.

9.16. Мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген тұтынушылық микрокредит беру туралы шартты жасасуға немесе мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген тұтынушылық микрокредитті алуға келісім (бұдан әрі – **Келісім**) еркін нысанда ресімделеді және мынадай міндетті мәліметтерді қамтиды:

1) Келісім ресімделген күн;

2) жеке тұлға туралы мәліметтер: тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) және жеке сәйкестендіру нөмірі;

3) мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген тұтынушылық микрокредит туралы мәліметтер: сомасы, мерзімі, сыйақы мөлшерлемесі (жылдық пайызбен немесе тіркелген сомада) және ЖТСМ.

9.17. Қағаз жеткізгіште ресімделетін Келісімге жеке тұлға ұйымда, оның ішінде ұйымның филиалдары мен бөлімшелерінде жеке өзі болған кезде қол қояды.

9.18. Цифрлық нысандағы Келісім кредиттік бюрода, «электрондық үкімет» веб-порталында немесе «электрондық үкімет» шлюзінде орналастырылған сервистермен ықпалдастырылған ұйымның цифрлық объектілері арқылы ресімделеді және Қазақстан Республикасының аккредиттелген куәландырушы орталығы берген электрондық цифрлық қолтаңбамен куәландырылады.

9.19. Цифрлық нысандағы Келісім ұйымға қызмет көрсететін заңды тұлғаның «электрондық үкімет» шлюзінде орналастырылған сервистермен ықпалдастырылған цифрлық объектілері арқылы да тиісті шарт негізінде ресімделеді.

9.20. Егер жеке тұлға ұйымның мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген тұтынушылық микрокредит беру туралы шешімінің қолданылу мерзімі ішінде Келісімді ұсынбаса (ресімдемесе), бұл оның микрокредит беру туралы шарт жасасудан және тиісінше микрокредит арудан бас тартуы болып есептеледі.

9.21. Мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген тұтынушылық микрокредит беру туралы ұйым шешімінің қолданылу мерзімі ұйымның ішкі құжаттарына сәйкес белгіленеді.

9.22. Ұйым қаржылық қызметтерді тұтынушы – жеке тұлғаның кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес және тауарларды, жұмыстарды немесе көрсетілетін қызметтерді сатып алу мақсатында жасалған микрокредит беру туралы шарттан бас тарту құқығын жүзеге асыруын шектемейді.

Микрокредит беру туралы шарттан бас тартқан жағдайда қаржылық қызметтерді тұтынушы – жеке тұлға микрокредиттің негізгі сомасын қайтарады және микрокредит берілген күннен бастап оны қайтарған күнге дейін есептелген сыйақыны төлейді.

9.23. Егер микрокредит беру туралы шарт цифрлық объектілерді пайдалану арқылы жасалған болса, ұйым аталған цифрлық объектілер арқылы шарттан бас тарту мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

9.24. Микрокредит беру туралы шартта:

Қазақстан Республикасының заңнамасында шарттардың тиісті түрі үшін белгіленген талаптар;

Тараптардың келісімі бойынша айқындалған талаптар;

Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі

Басқармасының 2026 жылғы 15 мамырдағы №92 қаулысымен бекітілген микрокредит беру туралы шарттың мазмұнына, ресімделуіне және міндетті талаптарына қойылатын талаптар;

сондай-ақ микрокредитті өтеу кестесінің нысаны қамтылуға тиіс.

9.25. Микрокредиттер Кредиттік комитеттің немесе Скоринг жүйесінің оң шешімі қабылданғаннан кейін, микрокредит беру туралы шартқа қол қойылған соң және МҚҰ-ның уәкілетті тұлғалары қол қойған өкімнің негізінде беріледі.

9.26. МҚҰ-ның уәкілетті тұлғалары қол қойған өкім шығарылғаннан кейін мақұлданған микрокредит сомасы Қарыз алушының банктік шотына (төлем карточкасына) аударылады.

9.27. МҚҰ Қарыз алушы үшін талаптарды жақсарту жағдайларын қоспағанда, микрокредит беру туралы шарттың талаптарын біржақты тәртіппен өзгертуге құқылы емес.

Осы тармақтың мақсаттары үшін Қарыз алушы үшін шарт талаптарын жақсарту деп мыналар түсініледі:

- 1) тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) азайту немесе толық алып тастау;
- 2) микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақы мөлшерлемесін төмендету.

МҚҰ Қарыз алушы үшін талаптарды жақсартқан жағдайда, Қарыз алушы микрокредит беру туралы шартта көзделген тәртіппен шарт талаптарының өзгергені туралы хабардар етіледі.

9.28. Қарыз алушы микрокредит беру туралы шарт бойынша өз міндеттемелерін мерзімінен бұрын орындауға құқылы.

9.29. МҚҰ қаржылық қызметтерді тұтынушының тіркелген некеде (ерлі-зайыптылықта) тұрғаны туралы мәліметтердің болуын азаматтық хал актілерінің цифрлық жүйесі (бұдан әрі – **АХАТ ЦЖ**) арқылы тексереді немесе кредиттік бюролар арқылы АХАТ ЦЖ-дан тиісті мәліметтерді алады.

9.30. Егер АХАТ ЦЖ-де жүргізілген тексеру нәтижесінде қаржылық қызметтерді тұтынушының тіркелген некеде (ерлі-зайыптылықта) тұрғаны туралы мәліметтер анықталса, МҚҰ қаржылық қызметтерді тұтынушыға (қайта қаржыландыруға жататын тұтынушылық микрокредиттерді қоспағанда), тіркелуге жататын мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген және мөлшері республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің бір мың еселенген мөлшеріне тең немесе одан асатын тұтынушылық микрокредитті бергенге дейін қаржылық қызметтерді тұтынушыны тұтынушылық микрокредит алуға жұбайының (зайыбының) келісімін ұсыну қажеттігі туралы міндетті түрде Заңның тиісті бабына сілтеме жасай отырып хабардар етеді.

9.31. Келісім қағаз жеткізгіште ұсынылады және қаржылық қызметтерді тұтынушының жұбайы (зайыбы) нотариат куәландырған нысанда қол қояды.

9.32. Егер қаржылық қызметтерді тұтынушының жұбайы (зайыбы) немесе оның сенім білдірілген өкілі осы Қағидалардың **9.30** және **9.31**-тармақтарында көзделген тұтынушылық микрокредитті алуға келісімді ұйымның микрокредит беру туралы шешімінің қолданылу мерзімі ішінде ұсынбаса, бұл жұбайының (зайыбының) осындай келісімді беруден бас тартуы болып есептеледі.

9.33. МҚҰ әрбір микрокредит бойынша оны бергенге дейін Келісімді алуға міндетті.

9.34. МҚҰ Келісімнің қаржылық қызметтерді тұтынушы микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелерін толық орындағанға дейін сақталуын қамтамасыз етеді.

0 25 Егер қаржылық қызметтерді тұтынушымен (Қарыз алушымен) – жеке тұлғамен микрокредит (қарыз) бойынша берешекті сырттай қайта қаржыландыру мақсатында шарт жасалса, МҚҰ мұндай микрокредитті бергенге дейін қаржылық қызметтерді тұтынушыдан (Қарыз алушыдан) қайта қаржыландырылатын берешекті өтеу есебіне микрокредит сомасын ұйымның (банктің) банктік шотына аударуға келісім алады. Бұл келісімде өтелуге жататын микрокредиттердің (қарыздардың) тізбесі көрсетіледі.

Қаржылық қызметтерді тұтынушының (Қарыз алушының) мұндай келісімін тікелей

микрокредит беру туралы шартта көрсетуге жол беріледі.

9.36. Егер шарт осы Қағидалардың **9.35-тармағында** көрсетілген мақсатпен жасалса, микрокредит сомасы қайта қаржыландырылатын микрокредит (қарыз) берілген ұйымның (банктің) банктік шотына аударылады.

Төлем мақсаты ретінде:

қаржылық қызметтерді тұтынушы (Қарыз алушы) туралы мәліметтер (тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), жеке сәйкестендіру нөмірі);

қайта қаржыландырылуға жататын берешек бойынша шарттардың (банктік қарыз шарттарының) нөмірлері мен жасалған күндері көрсетіледі.

Ұйымның қалауы бойынша төлем мақсатына қосымша мәліметтерді де енгізуге жол беріледі.

9-2. МИКРОКРЕДИТ БЕРУ ТУРАЛЫ ШАРТТЫ ЭЛЕКТРОНДЫҚ НЫСАНДА ЖАСАСУ, ӨЗГЕРТУ ЖӘНЕ БҰЗУ ТӘРТІБІ МЕН МЕРЗІМДЕРІ, СОНДАЙ-АҚ ОҒАН ҚОЛЖЕТКІЗУ ТӘРТІБІ

9.2.1. Микрокредит беру туралы шарт Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына, оның ішінде шарттың мазмұны мен ресімделуіне қойылатын талаптарға сәйкес мемлекеттік және орыс тілдерінде, әрбір Тарап үшін бір-бір данадан жасалады.

9.2.2. Өтініш беруші МҚҰ-ға осы Қағидаларда, МҚҰ-ның ішкі нормативтік құжаттарында және Қазақстан Республикасы қолданыстағы заңнамасының талаптарында көзделген тізбеге сәйкес Шартты және Қарыз алушының ол бойынша міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз ететін шартты жасасуға қажетті құжаттар мен мәліметтерді ұсынады.

9.2.3. Микрокредиттер Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 389-бабына сәйкес Қарыз алушы (Өтініш беруші) мен МҚҰ арасында қосылу талаптарымен Шарт жасасу арқылы беріледі:

1) Шарттың «Микрокредит беру туралы қосылу шарты» деп аталатын бөлігі МҚҰ-ның ресми интернет-ресурсында: <https://1kredit.kz> электрондық түрде орналастырылады, оған қол қойылмайды, алайда ол екі Тарап үшін де міндетті түрде танысуға және орындауға жатады;

2) Шарттың «Қосылу туралы өтініш» деп аталатын бөлігі МҚҰ-ның уәкілетті тұлғасы мен Қарыз алушы тарапынан электрондық немесе қағаз нысанында (Қарыз алушыға ұсынылатын қаржы өніміне байланысты) қол қойылады.

9.2.4. Қосылу туралы өтініш пен Микрокредит беру туралы қосылу шарты бір-бірінің ажырамас бөліктері болып табылады және бірге микрокредит беру туралы шарттың бірыңғай құжатын құрайды.

МҚҰ-ның кез келген құжаттары мен шарттарында, сондай-ақ кредиттік желіні ұсыну (ашу) туралы келісімде қолданылатын «Шарт» және «микрокредит беру туралы шарт» ұғымдары бірдей дәрежеде Микрокредит беру туралы қосылу шартының және Қосылу туралы өтініштің мазмұнына қолданылады.

9.2.5. Өтініш беруші микрокредитті алғанға дейін Шартпен, сондай-ақ микрокредитті өтеу кестесімен танысуға міндетті.

9.2.6. МҚҰ мен клиент арасында микрокредит беру туралы шартты электрондық тәсілмен жасасу, оған өзгерістер мен толықтырулар енгізу:

СКИДО (ЦОИД) қызметтерін пайдалану арқылы биометриялық сәйкестендіруді қолдану арқылы; немесе

клиентті МҚҰ құрылғылары арқылы тіркеу кезінде алынған биометриялық деректерді және Қазақстан Республикасының аккредиттелген ұлттық куәландырушы орталығы берген клиенттің электрондық цифрлық қолтаңбасын пайдалану арқылы жүзеге асырылады.

9.2.7. Микрокредитті электрондық тәсілмен беру:

МҚҰ-ның банктік шотынан клиенттің банктік шотына (төлем карточкасына) ақша аудару арқылы;

және (немесе) Қарыз алушының өтініші бойынша МҚҰ-мен шарт жасалған заңды тұлғаның банктік шотына микрокредит сомасын аудару арқылы жүзеге асырылады.

Клиентке тиесілі банктік шоттың немесе төлем карточкасының сәйкестігін анықтау мүмкін болмаған жағдайда ақша аудару жүзеге асырылмайды.

9.2.8. МҚҰ Қазақстан Республикасының қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл саласындағы заңнамасында, сондай-ақ Заңда көзделген негіздер бойынша клиентке микрокредит беруден бас тартады.

9.2.9. Электрондық тәсілмен микрокредиттер беру клиентке электрондық тәсілмен микрокредит берілген негіздегі электрондық құжаттардың мазмұнындағы бұрмалануларды және (немесе) өзгерістерді анықтауды, сондай-ақ микрокредит беру құпиясын құрайтын ақпаратқа рұқсатсыз қол жеткізуден қорғауды және осы ақпараттың тұтастығын қамтамасыз етуді, оның ішінде клиент ұсынатын сәйкестендіру және аутентификациялау деректерін микрокредит алу кезінде қайтадан рұқсатсыз пайдаланудан қорғауды көздейтін микроқаржы қызметін жүзеге асыратын ұйымның ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

9.2.10. Клиенттің сұратуы бойынша МҚҰ микрокредиттің электрондық тәсілмен берілгенін (алынғанын) растайтын электрондық құжаттардың жіберілгенін және (немесе) алынғанын растайтын құжатты микрокредит беру туралы шартта көзделген тәртіппен және мерзімдерде ұсынады.

9.2.11. МҚҰ клиентке ұсынылған және одан алынған электрондық хабарламалар мен өзге де құжаттардың тұтастығы мен құпиялылығын сақтай отырып, микрокредит беру туралы шарт бойынша Тараптардың міндеттемелері тоқтатылғаннан кейін кемінде **5 (бес) жыл** бойы олардың қауіпсіз сақталуын қамтамасыз етеді.

Электрондық хабарламалар мен өзге де құжаттар олар қалыптастырылған, клиентке жіберілген немесе клиенттен алынған форматта сақталады.

9.2.12. Микрокредит беру құпиясын құрайтын ақпаратқа заңсыз қол жеткізу, оның заңсыз өзгертілуі, үшінші тұлғалардың заңсыз әрекеттері немесе жеке тұлғаларға берілген микрокредиттерге қатысты өзге де заңсыз (алаяқтық) әрекеттер анықталған сәттен бастап микроқаржы ұйымы:

бір жұмыс күні ішінде бұл туралы клиентті және уәкілетті органды хабардар етеді;

екі жұмыс күні ішінде заңсыз әрекеттерді тоқтату және жою жөнінде шаралар қабылдайды;

он жұмыс күні ішінде мұндай әрекеттердің салдарын жою жөніндегі шараларды қабылдайды.

9.2.13. Егер Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 200-бабына сәйкес сотқа дейінгі тергеп-тексеруді жүзеге асыратын тұлға микроқаржы қызметін жүзеге асыратын ұйымға жәбірленушілерге қатысты қылмыстық құқық бұзушылықтың жасалуына ықпал еткен мән-жайларды жою жөнінде шаралар қабылдау туралы ұсыным енгізсе немесе Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 71-бабына сәйкес МҚҰ Қарыз алушысын микрокредитті алаяқтық тәсілмен ресімдеуге байланысты қылмыстық құқық бұзушылық бойынша жәбірленуші деп тану туралы қаулы шығарса, МҚҰ ұсынысты немесе қаулыны алған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей:

1) осындай микрокредит бойынша сыйақы есептеуді тоқтата тұрады;

2) микрокредит бойынша берешекті өндіріп алуды және талап қою-арыз жұмысын тоқтата тұрады;

3) клиенттің осы микрокредит бойынша берешегінің болуы туралы ақпаратты кредиттік бюроларға жіберуді тоқтата тұрады;

4) клиентке микрокредит бойынша сыйақы есептеудің, берешекті өндіріп алудың және талап қою-арыз жұмысының тоқтатылғаны туралы жазбаша хабарлама жібереді.

9.2.14. Егер заңды күшіне енген сот актісімен қылмыстық іс бойынша жәбірленуші деп танылған клиенттің атына микрокредиттің үшінші тұлғаның клиенттің сәйкестендіру құралдарын заңсыз алып, пайдалануы салдарынан алаяқтық тәсілмен ресімделгені

анықталса, оның ішінде:

микроқаржы ұйымының қашықтан қызмет көрсету бағдарламалық қамтамасыз етуін қашықтан басқару арқылы;

немесе микроқаржы ұйымының биометриялық сәйкестендіру жүргізу тәртібін бұзуы; не уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленген ішкі және сыртқы алаяқтық фактілерін анықтау, тіркеу және талдау талаптарын бұзуы нәтижесінде ресімделгені анықталған жағдайда,

микроқаржы ұйымы сот актісін алған күннен бастап он жұмыс күнінен кешіктірмей: клиенттің осы микрокредит бойынша берешегін есептен шығару туралы шешім қабылдайды;

сондай-ақ осы микрокредит бойынша бұрын ұсталған (төленген) сомаларды клиентке қайтару жөнінде шаралар қабылдайды.

9.2.15. Егер микрокредит бойынша сыйақыны есептеу, берешекті өндіріп алу және талап қою-арыз жұмысы тоқтатылған негіз болған ұсыным немесе қаулы уәкілетті тұлға немесе уәкілетті орган тарапынан күшін жойса, МҚҰ:

сыйақыны есептеу тоқтатылған кезең үшін микрокредитті пайдаланғаны үшін сыйақыны қосымша есептеуге;

берешекті өндіріп алуды және талап қою-арыз жұмысын қайта бастауға құқылы.

Заңды күшіне енген сот үкімі негізінде клиенттің микрокредитті алмағаны анықталған жағдайда МҚҰ 15 (он бес) жұмыс күні ішінде:

1) осы микрокредит бойынша клиенттің берешегін есептен шығару туралы шешім қабылдайды;

2) осы микрокредит бойынша берешектің болуы және мерзімі өткен күндер саны туралы жазбаларды жою арқылы кредиттік бюролардағы клиенттің кредиттік тарихына тиісті түзетулер енгізеді;

3) МҚҰ бұрын өндіріп алған немесе клиент өз бетінше өтеген осы микрокредит бойынша барлық сомаларды клиентке қайтарады.

Осы Қағидалардың талаптарына сәйкес клиенттің микрокредит бойынша берешегін есептен шығару, егер клиенттің өзінің кінәсі сотпен анықталған болса, МҚҰ-ны алаяқтық тәсілмен ресімделген микрокредит бойынша клиенттен берешекті өтеуді талап ету құқығынан айырмайды.

9.2.16. Қарыз алушы микрокредит беру туралы шарт бойынша өз міндеттемелерін мерзімінен бұрын орындауға құқылы.

10. МІНДЕТТЕМЕЛЕРДІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ТӘСІЛІНЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

10.1. Микрокредит беру туралы шарттар бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету ретінде Қазақстан Республикасы заңнамасының және МҚҰ-ның ішкі құжаттарының талаптарын сақтай отырып, Қарыз алушының міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз ету үшін МҚҰ қабылдайтын кез келген жылжымалы және жылжымайтын мүлік, мүліктік құқықтар, сондай-ақ заңды және жеке тұлғалардың кепілдіктері қабылдануы мүмкін.

11. МИКРОКРЕДИТТІ БЕРУ ЖӘНЕ ӨТЕУ ТӘРТІБІ

11.1. МҚҰ микрокредиттерді тенгемен қолма-қол ақшасыз тәртіппен, микрокредит беру туралы шартта көрсетілген деректемелерге сәйкес екінші деңгейдегі банктегі Қарыз алушының шотына немесе Қарыз алушының өтініші бойынша үшінші тұлғаның шотына ақша қаражатын аудару арқылы береді.

11.2. Микрокредитті беру және өтеу Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы – тенгемен ғана жүзеге асырылады. Төлемдер микрокредит беру туралы шартқа коса берілетін өтеу кестесіне сәйкес МҚҰ-ның банктік шоттарына жүргізіледі.

11.3. Қарыз алушы берілген микрокредитті пайдаланғаны үшін Шартта белгіленген мөлшерде және мерзімдерде сыйақы төлейді.

11.4. Берілген микрокредитті пайдаланғаны үшін сыйақы мөлшерлемесі микрокредиттің берілу мерзіміне қарамастан жылдық есеппен көрсетіледі.

11.5. Микрокредит бойынша сыйақы микрокредитті нақты пайдаланған күндер саны негізінде есептеледі және ұзақтығы **360 күнтізбелік күнге тең жыл және 30 күндік ай** негізінде айқындалады.

12. ТӨЛЕМ ҚАБІЛЕТСІЗ ҚАРЫЗ АЛУШЫМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ЖАСАУ ТӘРТІБІ, СОНЫҢ ІШІНДЕ КЕПІЛ НЫСАНАСЫНА ӨНДІРІП АЛУДЫ ҚОЛДАНУ РӘСІМДЕРІ

12.1. Микрокредит бойынша мерзімі өткен берешек туындаған жағдайда МҚҰ Қарыз алушымен өзара іс-қимылды заңдылық, адалдық және құрмет қағидаттары негізінде жүзеге асырады.

Қарыз алушылармен жұмыс жүргізу кезінде МҚҰ мерзімі өткен берешек туындаған күннен бастап он күнтізбелік күннен кешіктірмей жеке тұлға болып табылатын Қарыз алушыны микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен, сондай-ақ ақпараттандыру объектілері арқылы микрокредит беру туралы шарт бойынша ақшалай міндеттемелерді орындау мерзімінің өткізіп алынғаны туралы жазбаша хабардар етуге міндетті.

Аталған хабарламада міндетті түрде:

1) хабарламада көрсетілген күнгі жағдай бойынша микрокредит беру туралы шарт бойынша мерзімі өткен төлемдердің мөлшері;

2) мерзімі өткен төлемдерді енгізу туралы талап;

3) жеке тұлға болып табылатын Қарыз алушының микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелерін орындамауының салдары туралы түсіндірме;

4) Қарыз алушының осы бөлімнің 12.2-тармағында белгіленген тәртіппен микрокредит беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізу туралы ұсыныспен МҚҰ-ға жүгіну құқығы туралы ақпарат;

5) МҚҰ-ның қалауы бойынша өзге де мәліметтер көрсетілуге тиіс.

МҚҰ Қарыз алушыны хабардар ету үшін коллекторлық агенттікті тартуға құқылы.

12.2. Осы Қағидалардың 12.1-тармағында көзделген хабарлама МҚҰ тарапынан жеке тұлға болып табылатын Қарыз алушыға жіберілген күннен бастап отыз күнтізбелік күн ішінде Қарыз алушы МҚҰ-ға жазбаша түрде және (немесе) ақпараттандыру объектілері арқылы және (немесе) микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен төмендегі мәселелер бойынша ұсыныспен жүгінуге құқылы:

1) микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақы мөлшерлемесін төмендету;

2) микрокредит беру туралы шартта белгіленген ай сайынғы төлем мөлшерін кемінде үш ай мерзімге оның мөлшерінің кемінде елу пайызына азайту;

3) негізгі борыш және (немесе) сыйақы бойынша төлемдерді кейінге қалдыру;

4) берешекті өтеу тәсілін және (немесе) кезектілігін өзгерту, оның ішінде негізгі борышты басым тәртіппен өтеуді көздеу;

5) микрокредит мерзімін өзгерту;

6) мерзімі өткен негізгі борышты және (немесе) сыйақыны кешіру, сондай-ақ микрокредитке қызмет көрсетуге байланысты тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) жою;

7) тараптардың келісімімен белгіленген мерзімдерде ипотека нысанасы болып табылатын жылжымайтын мүлікті кепіл берушінің өз бетінше өткізуі;

8) микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемені орындаудың орнына МҚҰ-ға кепілдегі және (немесе) өзге де мүлікті беру арқылы өтемақы ұсыну;

9) ипотека нысанасы болып табылатын жылжымайтын мүлікті сатып алушыға микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемені бере отырып өткізу.

Жеке тұлға болып табылатын Қарыз алушының өтінішінде микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелерді орындаудың мерзімін өткізіп алудың себептері, Қарыз

алушының ағымдағы табыстары және микрокредит беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізу қажеттілігін негіздейтін өзге де мән-жайлар көрсетілуге тиіс.

13. КЛИЕНТТЕРМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУ ТӘРТІБІ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕЛЕР МИКРОКРЕДИТ БЕРУ ТУРАЛЫ ӨТІНІШТІ ЖАЗБАША НЫСАНДА БЕРУ ЖӘНЕ ОНЫ ҚАРАУ ТӘРТІБІ

(заңды және жеке тұлғалар үшін)

13.1. Клиент МҚҰ кеңсесінде бекітілген жазбаша нысан бойынша микрокредит беру туралы өтінішті толтырады және Кредиттік комитеттің/Скоринг жүйесінің төлем қабілеттілігіне талдау жүргізуі үшін қажет өзі туралы барлық мәліметтерді (қажет болған жағдайда – құжаттар топтамасын) Кредиттік менеджерге ұсынады.

13.2. Микрокредит беру туралы өтінішке қол қою арқылы Өтініш беруші осы Қағидалармен танысқанын және олармен келісетінін растайды.

13.3. Өтініш қажетті құжаттар топтамасымен бірге қабылданғаннан кейін Кредиттік менеджер Қарыз алушының төлем қабілеттілігіне, оның ішінде кепілмен қамтамасыз етудің жеткіліктілігіне толық зерттеу және талдау жүргізеді.

13.4. Егер микрокредиттің уақытылы қайтарылмау тәуекелі, кепілмен қамтамасыз етудің жеткіліксіздігі, төлем қабілеттілігінің жеткіліксіздігі немесе Қарыз алушының борыштық жүктеме коэффициентінің жоғары болуы аныкталса, Кредитор микрокредит беруден бас тартады.

13.5. МҚҰ-да Қарыз алушыға (Өтініш берушіге) микрокредит беру мәселесін:

Кредиттік комитет;

немесе МҚҰ-ның меншікті әдістемесі бойынша есептелген кредиттік скоринг;

немесе кредиттік бюро ұсынған кредиттік скоринг қарайды.

13.6. Кредиттік комитет немесе Скоринг жүйесі Өтініш берушіге микрокредит беруден бас тартуға, сондай-ақ өтініште көрсетілген микрокредит сомасын, мерзімін және микрокредит берудің өзге де талаптарын өзгертуге құқылы.

13.7. Кредиттік комитеттің немесе Скоринг жүйесінің микрокредит беру туралы өтінішті оң шешіммен мақұлдауынан кейін Клиентпен шарт жасасуға арналған құжаттар топтамасы (Кредиттік досье) қалыптастырылады.

13.8. Өтініш беруші микрокредит беру туралы шарт жасасудан бас тартуға құқылы.

13.9. Қаржыландыру талаптары, оның ішінде:

қаржыландыру мерзімдері;

микрокредитті беру тәсілі;

микрокредитті өтеу әдісі мен кезеңділігі;

микрокредит мөлшері;

оның мақсатты пайдаланылуы;

сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері;

өзге де талаптар;

сондай-ақ Қарыз алушыларға / Қоса қарыз алушыларға / Кепілгерлерге / Кепіл берушілерге қойылатын талаптар, оның ішінде микрокредиттік тарихқа, төлем қабілеттілігіне және кредит қабілеттілігіне қойылатын талаптар Қазақстан Республикасы қолданыстағы заңнамасының талаптарын ескере отырып, МҚҰ-ның микрокредиттік өнімдер жөніндегі ішкі нормативтік құжаттарымен айқындалады.

13.10. МҚҰ микрокредит беру туралы шарт жасалғанға дейін Қарыз алушыға танысу және микрокредитті өтеу әдісін таңдау үшін әртүрлі әдістермен есептелген микрокредитті өтеу кестелерінің жобаларын ұсынады.

Міндетті түрде Қарыз алушыға уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленген жеке тұлғаларға микроқаржы ұйымдары беретін микрокредиттер бойынша тұрақты төлемдерді есептеу әдістемелеріне және осындай микрокредиттер бойынша сыйақыны есептеуге арналған уақытша базаларға сәйкес, микрокредит беру туралы шартта белгіленген кезеңділікпен есептелген өтеу кестелерінің жобалары төмендегі өтеу әдістері бойынша ұсынылады:

1) сараланған төлемдер әдісі, бұл жағдайда микрокредит бойынша берешек негізгі борыштың тең үлестері мен негізгі борыш қалдығына есептелген сыйақыны қамтитын азаятын төлемдермен өтеледі;

2) аннуитеттік төлемдер әдісі, бұл жағдайда микрокредит бойынша берешек микрокредиттің бүкіл мерзімі ішінде тең төлемдермен өтеледі, олардың құрамына негізгі борыш бойынша ұлғаятын төлемдер және негізгі борыш қалдығына есептелген сыйақы бойынша азаятын төлемдер кіреді. Бұл ретте бірінші және соңғы төлемдердің мөлшері басқа төлемдерден өзгеше болуы мүмкін.

Микроқаржы ұйымы микрокредит беру қағидаларына сәйкес есептелген микрокредитті өтеу кестелерінің қосымша жобаларын ұсынуға құқылы.

13-2. МИКРОКРЕДИТТЕРДІ ЖАЗБАША НЫСАНДА БЕРУ КЕЗІНДЕ АҚПАРАТТЫ АШУ ЖӘНЕ КЛИЕНТТЕРГЕ КЕҢЕС БЕРУ ТӘРТІБІ

13.2.1. Өтініш қабылданғаннан кейін және микрокредит беру туралы шарт (бұдан әрі – Шарт) жасалғанға дейін МҚҰ кеңсесінде Кредиттік менеджер:

1) Қазақстан Республикасының қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл саласындағы заңнамасына және МҚҰ-ның ішкі құжаттарына сәйкес клиентке тиісті тексеру жүргізеді;

2) клиентті микрокредиттер беру қағидаларымен таныстырады;

3) клиентке микрокредитті алуға, оған қызмет көрсетуге және оны өтеуге (қайтаруға) байланысты төлемдер мен аударымдар туралы толық әрі анық ақпарат береді;

4) клиентке танысу және өтеу әдісін таңдау үшін әртүрлі әдістермен есептелген микрокредитті өтеу кестелерінің жобаларын (сараланған төлемдер әдісімен, аннуитеттік төлемдер әдісімен немесе микрокредит беру қағидаларына сәйкес есептелген әдіспен) ұсынады;

5) клиентті микрокредит алуға байланысты оның құқықтары мен міндеттері туралы хабардар етеді;

6) клиентке сыйақы мөлшерлемелері, тарифтер және микрокредит беру туралы өтініш бойынша шешім қабылдау мерзімдері туралы ақпарат береді;

7) клиентке Шарттың жобасын ұсынады;

8) клиентке Шарт жасасу үшін қажетті құжаттардың тізбесін береді;

9) клиенттен дербес деректерді жинауға және өндеуге келісім алады;

10) клиенттен кредиттік бюродан кредиттік есепті алуға, сондай-ақ ол туралы ақпаратты кредиттік бюроға ұсынуға келісім алады;

11) клиентті микрокредит алуға байланысты жауапкершілік пен ықтимал тәуекелдер туралы, оның ішінде Шарт бойынша міндеттемелер орындалмаған жағдайда туындайтын салдарлар туралы хабардар етеді.

13-3. МИКРОКРЕДИТТЕРДІ ЭЛЕКТРОНДЫҚ ТӘСІЛМЕН БЕРУ КЕЗІНДЕ АҚПАРАТТЫ АШУ ЖӘНЕ КЛИЕНТТЕРГЕ КЕҢЕС БЕРУ ТӘРТІБІ

13.3.1. Микрокредитті электрондық тәсілмен бергенге дейін МҚҰ:

1) Қазақстан Республикасының қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл саласындағы заңнамасына және ішкі құжаттарына сәйкес клиентке тиісті тексеру жүргізеді;

2) клиентті микрокредиттер беру қағидаларымен таныстырады;

3) клиентке микрокредитті алуға, оған қызмет көрсетуге және оны өтеуге (қайтаруға) байланысты төлемдер мен аударымдар туралы толық әрі анық ақпарат береді;

4) клиентке танысу және микрокредитті өтеу әдісін таңдау үшін әртүрлі әдістермен есептелген өтеу кестелерінің жобаларын (сараланған төлемдер әдісімен, аннуитеттік төлемдер әдісімен немесе микрокредиттер беру қағидаларына сәйкес есептелген әдіспен) ұсынады;

5) клиентті микрокредит алуға байланысты оның құқықтары мен міндеттері туралы

хабардар етеді;

6) клиентке сыйақы мөлшерлемелері, тарифтер және микрокредит беру туралы өтініш бойынша шешім қабылдау мерзімдері туралы ақпарат береді;

7) клиентке шарттың жобасын ұсынады;

8) шарт жасасу үшін қажетті құжаттардың тізбесін ұсынады;

9) клиенттен дербес деректерді жинауға, өңдеуге және ұсынуға келісім алады;

10) клиенттен кредиттік бюродан кредиттік есепті алуға, сондай-ақ ол туралы ақпаратты кредиттік бюроға ұсынуға келісім алады;

11) клиентті микрокредит алуға байланысты жауапкершілік пен ықтимал тәуекелдер туралы, оның ішінде шарт бойынша міндеттемелер орындалмаған жағдайда туындайтын салдарлар туралы хабардар етеді;

12) клиенттен микрокредитті беру тәсілін сұратады (клиенттің банктік шотына (төлем карточкасына) микрокредит сомасын аудару арқылы не МҚҰ-мен шарт жасалған заңды тұлғаның банктік шотына аудару арқылы);

13) микрокредит клиенттің банктік шотына (төлем карточкасына) берілген жағдайда клиенттің банктік шотының (IBAN) және (немесе) төлем карточкасының деректемелерін сұратады;

14) Талаптарда көзделген іс-шараларды жүзеге асырады, оның ішінде шарттың мазмұнына, ресімделуіне және микрокредиттің толық құны (микрокредит бойынша артық төлем сомасы, микрокредит нысанасы) туралы ақпарат қамтылған бірінші бетіне қойылатын талаптарды, микрокредит беру туралы шарттың міндетті талаптарын, сондай-ақ микрокредитті өтеу кестесінің нысанын қамтамасыз етеді;

15) өзінің жоғары органы бекітетін ішкі құжатты әзірлейді, онда мынадай рәсімдер айқындалады:

16) алаяқтық тәуекелдерін айқындау және алаяқтық тәуекелдерінің ерте анықталу индикаторларын белгілеу;

17) анықталған алаяқтық тәуекелдерінің ықтималдығы мен салдарын сапалық және (немесе) сандық бағалау әдістерін қолдана отырып, оның ішінде олардың іске асырылуы туралы деректер негізінде бағалау;

18) алаяқтық мәселелері бойынша жеке тұлға болып табылатын клиенттердің өтініштері (шағымдары) қарау;

19) алаяқтық белгілері бар күмәнді операциялар бойынша ішкі тергеп-тексерулер жүргізу;

20) Қағидалардың талаптарына сәйкес деректердің сақталуын, олардың қауіпсіздігін және алаяқтық туралы ақпаратпен алмасу қауіпсіздігін қамтамасыз етеді.

14. ҰЙЫМ МЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕРДІ ТҰТЫНУШЫ АРАСЫНДАҒЫ КЕЛІСПЕУШІЛІКТЕРДІ РЕТТЕУ КЕЗІНДЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕРДІ ТҰТЫНУШЫМЕН ЖӘНЕ МИКРОҚАРЖЫ ОМБУДСМАНЫМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ЖАСАУ ТӘРТІБІ

14.1. МҚҰ осы Қағидалардың 12.2-тармағында көзделген жеке тұлға болып табылатын Қарыз алушының өтінішін алған күннен бастап он бес күнтізбелік күн ішінде Қарыз алушы ұсынған микрокредит беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізу мүмкіндігін қарауға және микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен, сондай-ақ ақпараттандыру объектілері арқылы Қарыз алушыға төмендегі шешімдердің бірі туралы жазбаша хабарлауға міндетті:

1) Қарыз алушы ұсынған өзгерістерді қабылдау туралы;

2) микрокредит беру туралы шартқа өзгерістер енгізу жөніндегі МҚҰ-ның қарсы ұсынысы туралы;

3) Қарыз алушы ұсынған өзгерістерді енгізуден бас тарту туралы, мұндай бас тартудың себептері дәлелді түрде көрсетіле отырып.

Қарыз алушының өтініші бойынша шешім МҚҰ-ның жеке тұлғалардың микрокредиттерін қайта құрылымдау жөніндегі кредиттік шешімдерді қабылдау тәртібіне

сәйкес, осы бөлімнің 14.1-тармағының талаптары ескеріле отырып қабылданады.

Жеке тұлғалардың микрокредиттерін қайта құрылымдау жөніндегі кредиттік шешімдерді қабылдау қағидаларына қойылатын талаптарды уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісі белгілейді.

14.2. МҚҰ осы Қағидалардың 12.2-тармағының 2) және (немесе) 3) тармақшаларында көрсетілген өзгерістерді, осы бөлімнің 14.3-тармағында көзделген жағдайларда, егер мұндай ұсыныспен төмендегі Қарыз алушылардың бірі жүгінсе, енгізуге міндетті:

1) «Тұрғын үй қатынастары туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес халықтың әлеуметтік осал топтарына жататын;

2) төтенше жағдай енгізуге негіз болған мән-жайлардың салдарынан зардап шеккен.

14.3. МҚҰ осы бөлімнің 14.2-тармағында көзделген өзгерістерді төмендегі жағдайлардың кез келгені болған кезде енгізеді:

1) Қарыз алушы өтініш берген айдың алдындағы екі айдағы орташа айлық табысының, өтініш берген айдың алдындағы он екі айдағы орташа айлық табысымен салыстырғанда отыз пайыздан астам төмендеуі;

2) Қарыз алушының микроқаржы ұйымына жүгінген күні мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек алуы.

14.4. Осы Қағидалардың 12.2-тармағында көзделген Қарыз алушының өтініші қаралып жатқан кезеңде МҚҰ микрокредитті мерзімінен бұрын өтеуді талап етуге құқылы емес.

14.5. Егер МҚҰ мен жеке тұлға болып табылатын Қарыз алушы арасында МҚҰ-ның осы бөлімнің 14.1-тармағының 2) тармақшасында көзделген шешімін Қарыз алушы алған күннен бастап отыз күнтізбелік күн ішінде өзара қолайлы шешімге кол жеткізілмесе, бұл микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгертуден бас тарту болып есептеледі.

Көрсетілген мерзім екі тараптың келісімі болған жағдайда ұзартылуы мүмкін.

14.6. Қарыз алушы кәсіпкерлік қызметке байланысты емес микрокредит бойынша берешекті сотқа дейін реттеу үшін МҚҰ-ны бір мезгілде хабардар ете отырып, төмендегі күндердің бірінен бастап үш ай ішінде қаржылық омбудсманға жүгінуге құқылы:

1) осы бөлімнің 14.1-тармағының бірінші бөлігінің 3) тармақшасында көзделген МҚҰ шешімін алған күннен бастап;

2) осы бөлімнің 14.1-тармағының екінші бөлігінде көзделген мерзімде микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгерту жөнінде өзара қолайлы шешімге кол жеткізілмеген күннен бастап.

Қаржылық омбудсман халықтың әлеуметтік осал топтарына жататын жеке тұлғаның тұрғын үй болып табылатын жылжымайтын мүлік ипотекасымен қамтамасыз етілген және кәсіпкерлік қызметке байланысты емес микрокредит бойынша өтінішін қарау кезеңінде кепілдегі мүлікке сот тәртібімен өндіріп алуға жол берілмейді.

14.7. Егер мүлік кепілімен қамтамасыз етілмеген тұтынушылық микрокредиттер бойынша екі немесе одан да көп кредиторлардың (МҚҰ, банктер немесе коллекторлық агенттіктер) алдында мерзімі өткен берешек болса, Қарыз алушы қаржылық омбудсман қызметі жанындағы ұжымдық реттеу платформасы арқылы берешекті ұжымдық реттеуге жүгінуге құқылы.

Ұжымдық реттеуге жататын берешектің өлшемшарттары, сондай-ақ ұжымдық реттеудің тәртібі мен шарттары уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісімен белгіленеді.

15. МҮГЕДЕКТІГІ БАР АДАМДАРҒА ЖӘНЕ ХАЛЫҚТЫҢ ҚИМЫЛ-ҚОЗҒАЛЫСЫ ШЕКТЕУЛІ ТОПТАРЫНА, СОНЫҢ ІШІНДЕ СЕНІМ БІЛДІРІЛГЕН ӨКІЛ АРҚЫЛЫ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ ТӘРТІБІ

15.1. МҚҰ қаржы ұйымдарының бөлімшелерінің мүгедектігі бар адамдарға және халықтың басқа да қимыл-қозғалысы шектеулі топтарына қызмет көрсету қолжетімділігі жөніндегі ұлттық стандарттың талаптарына сәйкес барлық клиенттерге, оның ішінде мүгедектігі бар адамдарға және халықтың қимыл-қозғалысы шектеулі топтарына (бұдан

әрі – МБА және ҚҚШТ) микрокредит алу бойынша тең және кемсітусіз қолжетімділікті қамтамасыз етеді.

15.2. Осындай клиенттерге қызмет көрсету клиенттің жеке қажеттіліктері ескеріле отырып, қолда бар техникалық және ұйымдастырушылық мүмкіндіктер шегінде жүзеге асырылады.

15.3. МҚҰ кеңсесіне қолжетімділікті ұйымдастыру:

- 1) МҚҰ кеңсесі бизнес-орталықтың жалға алынған үй-жайында орналасқан;
- 2) бизнес-орталық ғимаратына кіру жер деңгейінен, баспалдақсыз жүзеге асырылады, бұл қимыл-қозғалысы шектеулі келушілердің ғимаратқа кедергісіз кіруіне мүмкіндік береді;
- 3) бірінші қабаттан жоғары орналасқан үй-жайларға қол жеткізу үшін клиенттер жүк лифті пайдалана алады, оның ішінде мүгедектер арбасын пайдаланатын адамдар да;
- 4) қажет болған жағдайда МҚҰ қызметкерлері мүгедектігі бар клиенттерге бизнес-орталыққа кіру және ғимарат ішінде қозғалу кезінде көмек көрсетеді.

15.4. Мүгедектігі бар адамдар микрокредиттік қызметтерді нотариат куәландырған сенімхаттың немесе өкілеттіктерді растайтын өзге де құжаттың негізінде сенім білдірілген өкіл арқылы алуға құқылы.

Сенім білдірілген өкіл жеке басын куәландыратын құжатты, сондай-ақ микрокредит беру үшін қажетті клиенттің құжаттарын ұсынуға міндетті.

15.5. Кеңсеге қол жеткізу қиын болған жағдайда МҚҰ клиенттермен телефон, электрондық пошта, мессенджерлер және өзге де қолжетімді байланыс арналары арқылы қашықтан өзара іс-қимыл жасау мүмкіндігін ұсынады.

15.6. МБА немесе ҚҚШТ санатына жататын клиентпен алдын ала келісу бойынша оған жеке қызмет көрсету тәртібі белгіленуі мүмкін, оның ішінде:

- келуге ыңғайлы уақытты келісу;
- ғимаратқа кіру және оның ішінде қозғалу кезінде персоналдың көмегін көрсету;
- қажет болған жағдайда қабылдау уақытын ұзарту.

16. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

16.1. МҚҰ осы Қағидаларға біржақты тәртіппен өзгерістер мен толықтырулар енгізуге құқылы.

16.2. Осы Қағидаларға енгізілетін кез келген өзгерістер мен толықтыруларды МҚҰ-ның Жалғыз қатысушысы бекітеді.

16.3. Егер осы Қағидалардың жекелеген нормалары Қазақстан Республикасының заңнамасына және (немесе) МҚҰ Жарғысына қайшы келсе, олар өз күшін жояды және Қазақстан Республикасы заңнамасының тиісті нормалары қолданылады.

Осы Қағидалардың жекелеген нормаларының жарамсыздығы Қағидалардың басқа нормаларының немесе тұтастай алғанда Қағидалардың жарамсыздығына әкеп соқпайды.

16.4. Осы Қағидалармен реттелмеген мәселелер МҚҰ-ның ішкі құжаттарына, Қазақстан Республикасының заңнамасына, сондай-ақ қаржы нарығындағы кәсіби қызметтің жалпыға бірдей қабылданған стандарттарына сәйкес шешіледі.

17. №1 ҚОСЫМША

«1КРЕДИТ» микроқаржы ұйымы» ЖШС-нің Микрокредиттер беру қағидаларына

«1КРЕДИТ» микроқаржы ұйымы» ЖШС клиенттерінің қаржылық сауаттылығы жөніндегі ақпараттық материал

«1КРЕДИТ» микроқаржы ұйымы» ЖШС (бұдан әрі – МҚҰ) жауапты кредиттеу қағидаларын ұстанады және клиенттердің қаржылық сауаттылығын арттыруға жәрдемдеседі.

Осы ақпараттық материал анықтамалық-ұсынымдық сипатқа ие, шарт немесе жария оферта болып табылмайды және клиентке немесе МҚҰ-ға қандай да бір міндеттемелер жүктемейді.

1. Микрокредит алудың алдындағы жалпы ұсынымдар Микрокредит рәсімдеу алдында клиентке:

- өз кірістері мен шығыстарын бағалау;
- қолданыстағы міндеттемелерді ескере отырып, ай сайынғы төлемнің қолайлы мөлшерін айқындау;
- басқа кредиттер мен борыштық міндеттемелердің болуын ескеру;
- микрокредит беру туралы шарттың және оған қоса берілетін құжаттардың талаптарымен мұқият танысу ұсынылады.

2. Микрокредит талаптары мен толық құнын ашып көрсету

Шарт жасалғанға дейін МҚҰ клиентке микрокредиттің барлық елеулі талаптарымен танысу мүмкіндігін қамтамасыз етеді, оның ішінде:

- микрокредиттің сомасы мен мерзімі;
- сыйақы мөлшері;
- жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі (ЖТСМ);
- қайтарылатын жалпы сома;
- өтеу кестесі;
- шартта көзделген барлық комиссиялар, айыппұлдар және өзге де төлемдер.

Клиентке шартқа қол қойғанға дейін микрокредиттің толық құнын, оның ішінде ықтимал артық төлем мөлшерін өз бетінше бағалау ұсынылады.

3. Қаржылық жүктеме мен тәуекелдерді бағалау

Микрокредит алу белгілі бір қаржылық міндеттемелер мен тәуекелдерге байланысты.

Клиентке:

- микрокредит мөлшерін өзінің кіріс деңгейімен сәйкестендіру;
- жиынтық борыштық жүктемені ескеру;
- тұрақты табыс көзі болмаған жағдайда микрокредит алмау;
- болашақта қаржылық жағдайының нашарлау тәуекелін ескеру ұсынылады.

МҚҰ микрокредит алуға берілген өтінімнің мақұлданыуына кепілдік бермейді. Шешім клиенттің төлем қабілеттілігін бағалаудың ішкі рәсімдері негізінде қабылданады.

4. Міндеттемелерді бұзудың салдары

Микрокредит шарты бойынша міндеттемелерді уақтылы орындамау:

- тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) есептеуге;
- берешектің жалпы сомасының ұлғаюына;
- ақпараттың кредиттік бюроларға берілуіне;
- кредиттік тарихтың нашарлауына;
- Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес берешекті өндіріп алу шараларының қолданылуына әкеп соғуы мүмкін.

5. Жауапты қарыз алу

Клиентке:

- микрокредит алу туралы шешімді асықпай және жан-жақты ойланып қабылдау;
- үшінші тұлғалардың ықпалымен микрокредит рәсімдеу;
- тәуекелдерді бағаламай басқа міндеттемелерді өтеу үшін қарыз қаражатын

- пайдаланбау (артық кредиттік жүктемеге жол бермеу үшін);
- қаржылық резерв («қауіпсіздік жастығын») қалыптастыру ұсынылады.
6. Дербес деректерді қорғау және қаржылық қауіпсіздік
- Клиентке келесі сақтық шараларын сақтау қажет:
- ЖСН, банк карталарының деректемелері, парольдер мен растау кодтарын қоса алғанда, дербес деректерді үшінші тұлғаларға бермеу;
 - тек МҚҰ-ның ресми байланыс арналары арқылы жұмыс істеу;
 - МҚҰ-ның тиісті мемлекеттік тізілімдерде тіркелуін және оның қызметінің заңдылығын тексеру.

Клиенттің дербес деректерін МҚҰ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өңдейді.

7. Микрокредит алудың еріктілігі

Микрокредит алу – клиенттің ерікті шешімі.

Клиент микрокредит беру туралы шартқа қол қойылғанға дейін одан бас тартуға, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында және шарт талаптарында көзделген өзге де құқықтарын пайдалануға құқылы.

8. Қаржылық қиындықтар туындаған кездегі әрекеттер

Микрокредитті өтеуде қиындықтар туындаған жағдайда клиентке дереу МҚҰ-ға жүгіну ұсынылады.

МҚҰ Қазақстан Республикасының заңнамасында және өзінің ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен және талаптарда берешекті реттеудің ықтимал нұсқаларын, оның ішінде міндеттемелерді орындау талаптарын өзгертуді қарастыруға құқылы.

9. Кредиттік калькуляторды пайдалану

Микрокредит талаптарын алдын ала бағалау мақсатында клиент МҚҰ-ның интернет-ресурсында орналастырылған кредиттік калькуляторды пайдалана алады.

Калькулятор арқылы жүргізілген есептеулер алдын ала ақпараттық сипатқа ие және МҚҰ-ның көрсетілген талаптармен микрокредит беруге міндеттемесі болып табылмайды.

10. Қаржылық өнім бойынша негізгі ақпараттық құжаттың мазмұнына қойылатын талаптар

Микрокредит беру туралы шартқа қол қойғанға дейін **«ІКРЕДИТ» микроқаржы ұйымы» ЖШС** (микроқаржы қызметін жүзеге асыруға арналған лицензия № **02.21.0039.М**) Сізге қаржылық өнімнің негізгі талаптарын қамтитын осы құжатты ұсынады.

Осы құжаттың ережелері мына күнге дейін қолданылады:

Жалпы ережелер	Өтеу
1. Қаржы өнімінің атауы: 2. Микрокредит сомасы: 3. Валютасы: 4. Микрокредит мерзімі: 5. Сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері (жылдық пайызбен) 6. Жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі: 7. Өтеу жиілігі:	8. Өтеу әдісі: ☐ Аннуитеттік ☐ Сараланған ☐ Өзге 9. Бірінші төлемнің күні мен сомасы 10. Өтеудің жалпы сомасы: - негізгі борыш сомасы - есептелген сыйақы сомасы:
Қамтамасыз ету	Тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл)
11. Кепіл 12. Кепілдік 13. Кепілгерлік	16. Негізгі борыш пен сыйақыны уақтылы өтемегені үшін тұрақсыздық айыбының

14. Өзге тәсіл 15. Көзделмеген	(айыппұлдың, өсімпұлдың) мөлшері.
Қосымша қызметтер	
17. Сақтандыру шартын жасасу және оны ұзарту мерзімдері	18. Бағалау жүргізу туралы шартты жасасу
Қарыз алушының құқықтары:	Микрокредит бойынша міндеттемелер орындалмаған жағдайда туындайтын тәуекелдер туралы ескерту
1. Берешекті толық немесе ішінара айыппұлдарсыз және өзге де төлемдерсіз өтеуге құқылы. 2. Микрокредит бойынша міндеттемені орындау мерзімі өткен жағдайда, микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгерту жөнінде өтінішпен Ұйымға жүгінуге құқылы. 3. Ұйыммен дау туындаған жағдайда микроаржы омбудсманына жүгінуге құқылы.	
Ұйымның құқықтары	Ұйымның міндеттері
1. Шарт бойынша міндеттемелердің орындалуын талап етуге құқылы 2. Микроаржы қызметі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 3-бабының 6-тармағында көзделген жағдайларда, егер мұндай өзгерістер Қарыз алушының жағдайын жақсартатын болса, микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгертуге құқылы	
Мен микрокредит беру туралы шарт жасалғанға дейін қажетті ақпаратты алғанымды және шарттың талаптарымен танысқанымды растаймын: Қарыз алушының қолы _____ Күні / Дата _____	Мен шарттың талаптарымен танысқанымды және ортақ (ынтымақты) жауапкершілікті қабылдайтынымды растаймын: Бірлескен қарыз алушының / Кепілгердің қолы _____ Кепіл болушының қолы _____ Күні _____